УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
одинокий український католицький тижневик у Канаді.
Виходить у Вівторок в Едмонтоні під ч. 10012-109 Стріт.
Річна передплата $2.00
Телефон 25708.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
UKRAINIAN NEWS

UKRAINIAN NEWS
Published Every Tuesday
by the
UKRAINIAN NEWS PUBLISHERS LIMITED
10012-109th Street, Edmonton, Alberta
Phone 25708.

Vol. XIII. No. 43. Edmonton, Alberta, Tuesday, October 22, 1940. Едмонтон, Алберта, понеділок, 22. жовтня, 1940. Число 43. Рік XIII.

500,000 Турецького Війська для Оборони Дарданелів

З балканських країв доносить про великі воєнні приготування Туреччини на Дарданелях. Люди, які прибули з Туреччини до Греції, оповідають, що залізниця до Адріянополя завалена військовими потягами. Обчислюють, що на території европейської Туреччини стоять 500,000 війська. Турки заняті будовою нових фортифікацій і нових доріг з Царгороду до німецького міста Сальонік.

Болгарія, що звичайно швидко відповідає на мілітарні рухи Турків у районі Адріянополя, не мобілізує своєї армії помимо натиску на неї з боку держав осі.

У Греції також не помітно якихсь надзвичайних алярмів, хоч вона на все приготована.

Німеччина і Югославія підписали між собою торговельну угоду, яка — як каже югославянське міністерство заграничних справ — має також точки про політичну співпрацю. В заграничних колах уважають ту угоду побідою Німеччини в Югославії.

Офіціяльні грецькі круги в Атенах заперечили, будьто би Німеччина й Італія предложили Греції листу домагань, жадаючи відступлення території, летунських баз і нового уряду, прихильного державам осі.

Невтральні подорожні з Букарешту до Будапешту оповідають, що пасажирський рух припізнюється через німецькі військові потяги, які безупинно їдуть до Румунії — з транспортами війська і воєнних матеріялів.

Надходять вісти також про дальше скріплення совєтських військ на басарабській границі.

Заграничні обсерватори думають, що наразі можна очікувати тільки сильної дипльоматичної кампанії. Вони кажуть, що Німці й Італійці не думають покищо зачинати війну на Близькім Сході.

А тимчасом Німці переводять проби з гашенням світла в румунських містах по ночах, приготовляючи населення до майбутньої війни.

БУДЕ ДЕБАТА В ПАРЛЯМЕНТІ НАД ЗАГРАНИЧНОЮ ПОЛІТИКОЮ

Премієр Мекензі Кінг сказав, що уряд позволить на обширну дебату над заграничною ситуацією, коли парлямент зійдеться на наради 5. листопада.

Якщо буде порішено відбути загальну дебату, теперішня сесія парляменту, яка була тільки відложена, зістане відрочена, а нова сесія зачнеться день або два потім. Уряд не має причини оминути дебату, якщо того захочуть посли.

Первісно було в пляні відбути однодневну сесію й відрочити парлямент до грудня або тику, шкідливу для фармерів.

НОВА АРМІЙСЬКА КОМАНДА ДЛЯ ЗАХІДНЬОГО ПОБЕРЕЖЖЯ

Міністр державної оборони полк. Ралстон оповістив створення нової військової команди для тихоокеанського побережжя, що обіймає Бр. Колумбію й Алберту. Командантом округа назначений генерал-майор Р. О. Александер з Торонта.

Нова команда є відповідальна за оборону тихоокеанського побережжя.

Канада стратила в війні 243 жовнірів

Оттава повідомляє, що від початку війни Канада стратила 243 мужчин у маринарці, сухопутній армії і в повітрі.

БУЛА СПРОБА НІМЕЦЬКОЇ ІНВАЗІЇ АЛЕ ЛІТАКИ ВІДБИЛИ ЇЇ

В авторитетних летунських колах у Лондоні виявили, що Німці зробили пробу інвазії на Англію 16. вересня, але британські літаки збомбардували німецькі кораблі у французьких і бельгійських пристанях та приневолили Німців виректися пляну. Німецькі жовніри були вже на кораблях і збиралися плисти через Англійський Канал, як британські кораблі напали й заподіяли Німцям дуже великі шкоди.

6,924 ЦИВІЛЬНИХ ОСІБ УБИТО В ВЕРЕСНІ В АНГЛІЇ

Міністерство внутрішніх справ Англії оповістило, що внаслідок німецьких летунських нападів було вбито в Англії 6,854 цивільних осіб і 10,615 поважно ранено. З того мужчин убито 1,930, ранено 4,178, жінок убито 2,210, ранено 3,629, дітей убито 694, ранено 675.

Премієр Чорчил подав у промові, що від початку війни було вбито 8,500, ранено 13,000.

СИЛЬНА ПОЛІТИКА АМЕРИКИ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Американський секретар війни, Генрі Стимсон заявив, що військові частини на Гавайських островах і Филипинах будуть значно скріплені. Вже тепер штаб висилає на Гаваї полк протилетунської оборони. Запитаний безпосередньо, чи це мілітарне скріплення стоїть у прямім звязку з напруженими відносинами з Японією, Стимсон відмовився відповісти. Він залишив ґазетярям, щоб витягали з того висновки.

Президент Розвелт прийняв на побачення С. Ґвітнея, голову Панамериканської Летунської Компанії, який довший час перебував на Далекому Сході. Він сказав, що всі краї на Далекому Сході дуже занепокоєні агресивною політикою Японії й побоюються, що Японія їх усіх остаточно підібє, коли Америка не поставить цьому опору. Там загально думають, що рішуче, відважне становище Америки відразу вплинуло б як слід на Японію і вона занехала б агресію, бодай на Індо-Китай, та Нідерляндську Індію.

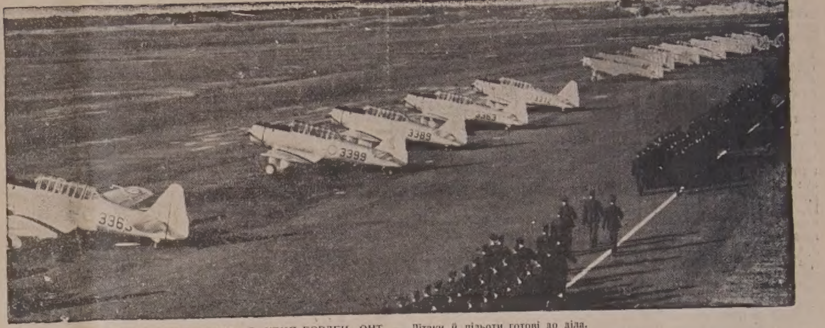

В ЛЕТУНСЬКІЙ ШКОЛІ В КЕМП БОРДЕН, ОНТ. — Літаки й пільоти готові до діла.

Кружляк "Ейджекс" Затопив 3 Італійські Торпедовці

Недалеко берегів Сицилії британський кружляк "Ейджекс" наткнувся 12 жовтня на італійську фльотилю контр-торпедовців. Почався бій, в якому два італійські контрторпедовці були затоплені, а третій важко ушкоджений. На поміч "Ейджексові" прибув ще один кружляк і затопив цей третій торпедовець. В бою був ушкоджений "Ейджекс" однак власними силами прибув до Гібральтару. Британці втратили вбитими й раненими 20 моряків.

"Ейджекс" є одним з трьох кружляків, які ушкодили німецький панцирник "Граф Шпе" 13 грудня, 1939, і загнали його до Монтевідео.

Де Ґоль і Вейґан в Африці

Ґен. Шарль до Ґоль, що є командантом вільних Французів, висів з військом в пристані Дуаля, що є столицею французько- африканської кольонії Камерун. Відси буде Де Ґоль намагатись підбити під свою владу всі інші французькі кольонії, що держать з французьким урядом у Віші. Знов у Західній Афериці находиться відомий ґен. Вейґан, що намагається придержати всі ті кольонії у звязку з французьким урядом маршала Петена. З того виходить, що в Африці прийде до війни між самими Французами.

Греція Приготовляється

В Америці мають "пошану" до кандидата на президента

В околиці Бостону політичні противники республиканського кандидата Вендела Вилкія обкидали його ріжними предметами. Хтось кинув на нього камінь, але не влучив. Інший кинув помідора і ним влучив одного фотографа. Якийсь хлопчиско кинув жарівку, яка з гуком трісла перед автом Вилкія. Лиш одному пощастило влучити Вилкія катоплею. Вилкі обтер місце, де влучила його картопля й не турбуючись тим ні трошки, далі усміхнено вимахував рукою на привіт товпі, що його витала.

Протижидівські закони у Франції

Уряд Петена в Віші заповів, що він задумує заборонити Жидам займати вищі уряди в неокупованій Франції, однак не позбавить їх приватного майна. Це тому, що на думку уряду в Віші Жиди "в немалій мірі" причинилися до погрому Франції. Крім того Жидам буде заборонено "приготовляти новинки", тобто буде заборонена їм праця в пресі.

10 стейтів усунуло комуністичну партію від виборів

Десять американських стейтів: Аризона, Аркензас, Джорджія, Ілиной, Індіяна, Кензес, Кентокі, Огайо, Вашингтон і Вест Вірджінія — заборонили комуністичній партії висувати в надходячих загальних виборах своїх кандидатів на уряди, тому, що згадана партія прямує до насильного повалення теперішнього устрою й конституції.

ВІЙНА КОШТУЄ АНГЛІЮ $40,000,000 ДЕННО

Англійський уряд видає денно на війну 9 міліонів фунтів стерлінгів, або $40,005,000.

Росія має 300,000 війська на басарабській границі.

Греція поробила військові зарядження для оборони своїх границь і наслухує, яке становище займуть Туреччина й Росія вразі німецько-італійського нападу на її територію.

Доносять, що британський міністр війни Антоні Іден, який тепер перебуває в Єгипті вневдовзі прибуде до Анкари на конференцію з турецьким урядом.

Військові обсерватори на Балкані повідомляють, що в відповідь на німецькі військові рухи в Румунії Росія вислала нові дивізії на басарабську границю. Совєтська армія в Басарабії має числити 300,000 війська. Однак концентрація совєтської армії ще не означає, як кажуть, що Росія готовиться до нападу. Має бути це скоріше осторогою для Німеччини, що вразі німецько-італійського нападу малі балтійські держави можуть знайти союзника в Росії, якщо б дальші потягнення держав осі нарушили інтереси Совєтів.

Далі доносять, що в Адріянополі (в европейській Туреччині) відбулися наради совєтського й турецького штабу. Подорожні оповідають, що між Царгородом і Адріянополем має стояти 400,000 до 500,000 турецького війська.

ЧИ НІМЦІ ЗАЛИШАТЬСЯ НА ЗИМУ В ФІНЛЯНДІЇ

Зі Стокгольму доносять, що на основі німецько-фінської угоди про перемарш, німецькі війська мабуть залишаться на зиму в північній Фінляндії. Військо, якого силу подають на 50,000, було призначене для північної Норвеґії.

Обсерватори подають, що угода віддає Німцям стратеґічну позицію в Арктичній Скандинавії, близько фінських копалень заліза і ніклю й недалеко важного гостинця до Петсаму.

Важно буде почути, що про це думає Росія.

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ

АРХИЄРЕЙСЬКІ ПОСІЩЕННЯ ІХ ПРЕОСВЯЩЕНСТВА

27. жовтня, в неділю — Архиєрейська Служба Божа в Енгусвил, Ман., о годині 10-ій.

Пополудні о годині 4-ій — Архиєрейське посіщення церкви в Овкбурн, Ман.

ЖЕРТВИ ЩО ВПЛИНУЛИ ДО ЕПИСКОПСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ ВІД УКР. КАТОЛ. ПАРОХІЙ

На Семинар —

Саскатун $18.67
Антонівка 4.50
Вонда, коло Приймн ... 18.50
(На це зложили по $1.00 Я. Божовський, Ю. Слобода, Т. Чорний, М. Демчук, І. Замольський, В. Шавага, Я. Ременда.
Вайт Біч, Саск. $3.10
Сван Плейн, Саск. 5.50

На Катедратик —

Летбридж $12.55
Равнд Гил: по $1.00: Ів. Бойчук, Д. Маслянка, Л. Стрільчук, Йос. Процьків, Йосиф Шкабар, А. Пазюк, пані А. Калявська. Разом $7.00. Дрібними пожертвами $17.49. Разом ... $24.49
Голден: По $1.00: М. Пастушок, Л. Мулик, Н. Паснак, О. Паснак, П. Умриш, І. Бабяк, С. Ляшковський, Ф. Підборіжний, А. Комарницький, Ф. Ткачик, Д. Ожібко, Ф. Микитюк.
С. Заваликут 50 центів.
Дрібна колекта $5.15.
Разом у Голден $17.65
Торгилд $4.20

На "Українські Вісти" —

(збірка о. Кривуцького)
Тутзейд, Ман. $3.10
Сифтон, Ман. 7.55
Разом $10.65
Шановним жертводавцям наша щира подяка.
Епископська Канцелярія.

ВИБОРЧІ ВИГЛЯДИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Бюро публичної опінії д-ра Ґеілопа доносить, що в останнім часі американська опінія виразно повернулась до республиканського кандидата Вендела Вилкія. В тім пересуненні Вилкі осягнув перевагу над Розвелтом у чотирьох стейтах, які ще недавно в більшості були за Розвелтом. Ті стейти є: Ілиной, в якім недавно Розвелт мав 53 процент, а тепер має лиш 48 процент. Решту має Вилкі. Індіяна — перед тим Розвелт мав 51 процент, тепер 47 процент. Мішіґен — перед тим 52 процент, тепер 48 процент. Але є ще чимало стейтів, в яких Розвелт переважає. Бюро Ґелопа пояснює, що виборчі настрої далі дуже рівно поділені і важко з певністю сказати, котра сторона виграє.

Але вістки з західного побережжя говорять, що там має перевагу Розвелт. Професійні закладачі певні що вийде Розвелт. — ("Свобода").

ІМПЕРІЯ В ВІЙНІ

Велика британська кольоніяльна імперія мобілізує свою силу в боротьбі за волю. Всюди є бажання вступати добровільно до армії, фльоти й повітряної сили. Британські кольонії доставляють матеріяли для війни. При кінці серпня 1940, грошеві датки від населення в кольоніяльній імперії досягли 75 центів на кожну голову від 60 міліонв населення.

В Кенії (східній Африці) дві пяті цілого населення вступили до східньо-африканської армії по кінець травня.

Уганда створила місцеву оборонну силу з офіцерською школою і школою до вивчення моторової їзди.

В Танґанаїці охотнича морська частина і місцева повітряна сила співпрацює для оборони побережжя.

В Ніґерії заведено обовязковий військовий тренінґ для Европейців до 40 літ життя.

В Гонґ Конґ всі Британці в військовім віці вступили до оборонної сили кольонії.

В маляйських посілостях і маляйських федерративних стейтах британські Европейці вступили до армії добровільно або покликані були на основі специяльного закону.

На острові Маврикія переорганізувалося територіяльне військо. Фахові робітники покликані до служби на Близькому Сході.

Кипр мав честь змобілізувати перші кольоніяльні війська до боротьби у Франції.

Жиди й Араби в Палестині затягнулися до армії в великім числі.

На Бермуді покликано добровольців до військової служби ще з початком війни.

На острові Трінідад зголосилися до морської служби впятеро стільки мужчин як було треба.

СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКА НАД РУМУНСЬКОЮ ГРАНИЦЕЮ

З Букарешту подають. — Совети громадять поспішно великі військові сили здовж совєтсько - румунської границі. Доносять з Черновець, столиці Буковини, що ціле місто евакуоване. Далі подають, що як коло Черновець, так і в інших пограничних околицях, Совети будують летунські поля. Знову з місця, де Прут впадає до Дунаю, доносять, що те місце обсаджене тепер далекосяглими совєтськими гарматами.

НІМЦІ БУДУЮТЬ СУБМАРИНИ В РУМУНІЇ

З Букарешту подають, що Німці приспішують будову підводних лодок в Ґалаці, великім румунськім порті на Дунаю, і розбудовують румунську воєнно-морську базу близько Констанци на Чорнім Морі. Роботами керують німецькі морські есксперти.

Британські Літаки Методично Нищать Німеччину

Третій тиждень жовтня не приніс змін на Заході. На Англійськім Каналі устали бурі, зате Англія часто оповита густою мрякою. Німці далі не пробували інвазії на Англію, й обсерватори погодилися на те, що зимова кампанія обмежиться до повітряної й морської війни. Цей здогад потверджує акція Німеччини й Італії на Балкані.

Бомбардування Англії продовжується, однак Німці змінили тактику нападів. Великі бомбовики й нуркові літаки перестали літати над Англією. На їх місце прийшли швидкі легкі бомбовики й бойові літаки, що скидають бомби середньої величини. Вони літають дуже високо малими групами, зате часто налітають. Кілька разів викликали довгі алярми, напастуючи цивільне населення. Німці скидають бомби без розбору, тому потерпіли найбільше церкви, школи, шпиталі й мешкальні доми. Страти в німецьких літаках тепер менші, а це тому, що легкі літаки скинувши бомби є швидші й легші від тяжких бомбовиків і швидше можуть утікати перед британськими літаками. Заподіяні шкоди хоч докучливі, все ж далеко менші від шкід у вересні. Уряд приступив до очищування міста з розвалених і до направи ушкоджених будинків.

А тимчасом британська повітряна фльота веде методичну кампанію винищування Німеччини. Напади британських літаків спричинили величезні шкоди в фабриці амуніції в Ессен, в Кільськім каналі, у фабриках виробу газоліни з вугля, на залізничих вузлах. Акція британських літаків сконцентрована особливо на промислові міста в долині Рену і північні порти. Склади газоліни в Мангайм були бомбардовані кілька разів у тижні. Декотрі літаки запускаються аж до Саксонії і Франкфурту над Меном. Порти в Гамбурґу, Бремен, Кіль, Вільгелмсгафен і Штетин були теж бомбардовані. Летунські ескадри запускалися до Норвеґії, а на полудні сягнули до еспанської границі. Британці громили також французько - бельгійське побережжя і підчас одного нападу затопили пять німецьких кораблів.

Британське міністерство інформації подало, що за тиждень Німці стратили 52 літаки, Британці 33.

ЯПОНЦІ БОМБАРДУЮТЬ БУРМІЙСЬКУ ДОРОГУ

Британський уряд відкрив 17 жовтня Бурмійську дорогу у східній частині Індії, щоб китайський уряд мав куди спроваджувати воєнні матеріяли для своєї армії.

Дорогу було закрито три й пів місяця тому на основі угоди з Японією. Але коли Японія підписала політичний, військовий і економічний пакт з Німеччиною й Італією, Велика Британія не має потреби довше позбавляти Китай заграничного довозу.

Ще заки відкрито дорогу, по британській стороні нагромаджено маси військового матеріялу, а по китайськім боці зїхалося 2,000 троків. Коли перші троки пустилися в дорогу, 27 японських літаків, стаціонованих у французькій Індо-Хіні, почали бомбардувати мости на китайській території і пограничне китайське місто Кунмінґ. Першого дня знищили 100 домів і вбили 50 людей.

Німці кажуть, що їх літак поцілив 20,000-тоновий британський корабель з військом, 200 кільометрів від шотляндського побережжя. Британці заперечили.

БУВШІ ФРАНЦУСЬКІ МІНІСТРИ В СТАНІ ОСКАРЖЕННЯ

Французький уряд поставив формальне оскарження проти бувшого премієра Блюма, б. премієра Рейно і б. міністра внутрішніх справ Манделя. Попередньо поставлено в стан оскарження б. премієра Даладіє, б. начального вожда ґен. Гамелена і б. міністра летунства Кота, однак він находиться у Злучених Державах. Ще невідомо, коли почнеться судова розправа.

ФРАНКО ПОВІСИВ Б. ПРЕЗИДЕНТА КАТАЛЬОНІЇ

Німецьке радіо передало радієву вісткуз Барсельони, що там страчено на шибениці Луіса Компаніса, бувшого президента автономної Катальонії в часі горожанської війни в Еспанії. Компаніса засудив на смертну кару воєнний трибунал.

Компаніс був большевиком. Після провалу червоного режиму в Еспанії й Катальонії, Компаніс утік до Франції. Як він дістався в руки уряду ґен. Франка, не подають.

Злучені Держави почали реєструвати всіх чужинців.

Західня Україна під Советською Владою

Американська "Свобода" принесла слідуючу кореспонденцію з Праги:

Українець, що виїхав у червні цього року з Західньої України, пише нам:

Коли на Західню Україну після польської катастрофи насунула большевицька армія, то це сталося для всіх так несподівано, що тяжко було рішитися що робити. Польський терор так усім допік, що люди думали, може навіть під большевицьким режімом якось будемо жити. Дехто й щиро був повірив словам комісаря Молотова, що, мовляв, червона армія йде на Західню Україну та Білу Русь "для охорони життя й майна єдинокровних братів". Я бачив прихід большевицького війська в однім провінціональнім місті. Не знаю як було в інших містах, але в нас були советські полки з українською більшістю. Правда, ця українська більшість дивно поводилася. Наприклад, до мене приходять два советські старшини, обидва Українці. За мною говорять по українськи, але між собою, в моїй присутності, розмовляють російською мовою. Те саме з простими вояками. Мабуть Сталінове гасло про пошану до "язика великого народа" так убито в голови наших земляків, що вони ставляться до московської мови як до чогось вищого. Щоб показати людности Західньої України, що сюди прийшло "рідне військо", большевицька команда видала була на початку наказ: Всі вояки червоної армії, що знають українську мову, повинні говорити по українськи. Але тому, що червона армія це горнило русифікації, української мови у війську все одно не чути.

Коли була окупована Західня Україна, то були зроблени вибори до народнього зібрання. Все роблено так званими "демократичними" декораціями. Наприклад проголошувано нераз, що советська влада перечеркує минуле і трактує всіх громадян однаково. Але на виборах, коли в кандидатські списки були внесені імена деяких бувших членів УНДО, то чужо-національні політикани підняли крик: мовляв, то були прислужники польського фашистівського режіму", "буржуазні націоналісти" і т. д. Дехто з Українців, що й раніше були прихильні до Советів, мав відвагу заявити, що між польськими та жидівськими кандидатами були такі, що за Польщі належали до сіоністів та до "кресових" партій. Але це не помогло. Нещасних "Ундівців" вичеркнули з кандидатської листи.

Є одиниці між вояками й старшинами червоної армії, що добре розуміють положення України під московським пануванням. Вони кажуть, що "братерський союз" з Москвою для України приносить шкоду й загибель, бо український народ все мусить Москві давати, але відти, крім "портретів вождів", нічого не дістає. На загал Українці в червоній армії мусять ховати своє українство, щоб не викликати підозріння. Завнішньо всі вояки і старшини мусять удавати, що в СССР є "щаливе й веселе життя", але на ділі воно не так. Коли я бачив одного советського старшину, що не мав сорочки і мундур свій надягав на голе тіло, то він на мою завваґу сказав: "У нас всі так ходять". І почав оповідати про "собаче життя" советського старшинства. Їх ніколи довго не держать на однім місці, пересилають з одного полку в другий, а все для того, щоб чоловік ніде "не запустив кореня". Те саме з цивільними урядниками. Тому старшини й службовці советські лишають свої родини десь в однім місці, куди приїздять лиш на відпустку, або ведуть мандрівне життя разом з родинами, переїздять з Києва до Владивостока, з Одеси до Туркестану.

Советський "ліберальний режім" у Західній Україні тривав недовго. По селах влада ще й досі в руках Українців, але по містах вона від самого початку була є і чужо-національна. Бюрократів "з потрохом і плодом" привозять просто з Московщини, службовців жидів мають тут на місці.

Західню Україну поділено на области, повіти лишилися ті самі. Назверх заведено "українізацію". В кожнім повітовім містечку виходить ґазета українською мовою. Нижчі й середні школи — українські. Університет у Львові "українізують". Багато безробітних адвокатів призначено професорами університету. Львівська техніка лишилася в польських руках. Поряд з "українізацією" чути в советській пресі раз-у-раз загрози на адресу "петлюрівських старшин", що, мовляв, поробилися учителями в школах. Тому надіються "чистки". Українські службовці мусять "сповідатися" перед органами влади, писати відповіді на безконечні запити, де був, що робив від початку світової війни аж дотепер. Був випадок, що один написав, що вважає "темним місцем" у своїм житті, що колись був старшиною Української Галицької Армії. Але й це не помогло. З посади його таки звільнили. Учителям мало платять. Директор середньої школи дістає 160 до 200 рублів на місяць. А кільоґрам солонини 100 рублів! Не так живуть високі службовці, привезені з Московщини і місцеві фаворити.

З Москви навезено стільки "братів", що **Львів та інші міста вже помосковлені.** Чути лиш московську та польську мову. Української ще менше чути, як було за польської влади.

Нащо треба большевикам стільки бюрократії? Це тому, що держава при советській системі бере в свої руки **все:** промисловість, торговлю, кооперацію. Була в нас кооперація — окраса й гордість українського орґанізованого хисту. Тепер тої кооперації нема. Є лиш "Областна Споживча Спілка", "Повітова Споживча Спілка" й сільські товариства. Областні спілки підлягають просто Москві. Це зроблено з усіма родами української кооперації — споживчої, кредитової й виробничої. На чолі Ревізійного Союзу поставлено якогось Бронштайна. Службовців української кооперації "вичищено" й передано її в руки не-українські. Ту саму "реорґанізацію" зроблено з "Народньою Торговлею". В місті крамниці "Народньої Торговлі" названо "Міськхарчторг" (Міська харчева торговля). Відповідно зроблено зміни в службовім персоналі, щоб був там лиш "надійний" елемент.

Владу в областях мають обласні виконавчі комітети. в повітах (тепер райони)—"райвиконкоми", по селах — сільські ради. В областних і районових виконавчих комітетах Українців не видно — там Москалі, Жиди, зрідка Поляки. В сільських радах — Українці призначені до виконування наказів згори. При найменшій опозиції людей висилають з України або й карають смертю. **Багато-багато селян українських та інтеліґенції вивезено на Схід.** Пишуть з далекого Сибіру Українці адвокати, судді, лікарі, священики, селяни, робітники, що далеко від рідного краю місять глину по цегольнях або рубають ліси. Між ними є багато й Українців-комуністів, що 20 років чекали, що прийдуть "визвольники" з Москви. Тепер діждалися свого "раю" — в далеких тайгах.

На селянство наложено величезні податки і цим примусили селян вступати до колективи. Селяни втратили інтерес до своєї праці, люди потайки ріжуть скот свій та свині, пють горівку, як ніколи перед тим. Ті села, що славилися своїми протиалькогольними товариствами, тепер найбільше розпиваються. По селах і містах ведеться політична і протирелігійна пропаґанда. В політичній пропаґанді большевики — мистці. Уміють зробити з чорного біле і навпаки. Обіцюють людям золоті гори, хоч кожний бачить, що чим далі то гірше живеться. "Відповідальні робітники" приналежні до високої бюрократії, підіздять автами до селянських хат, розпитують, аґітують, роздають портрети Сталіна та Леніна, проголошують рівність усіх і т. д.

Також у пресі повно тої пропаґанди. Вістей про загранични справи в советській пресі дуже мало. Супроти Німеччини тон советської преси здержливий, льояльний.

Духовенства большевики покищо не переслідують так, як би можна було сподіватися. Не хотять накликати на себе ще більшої акції з католицького Риму. Але землю церковну, що нею користувалося духовенство, відобрали. Духовенство стоїть під строгим поліційним наглядом, часто священиків арештують і висилають у Московщину. Труси переводить советська поліція в ночі, цим хоче більше нагнати людям страху. Влада стоїть на шпіонстві. Є й такі, що зі страху поставали аґентами большевицької влади.

Крім влади советської є ще органи влади партійної. Це—областний партійний комітет, районовий партком і сільський комітет. Тут таксамо Українці є лиш у сільських комітетах партії, а **нагорі все в руках московських і не-українських.** Виринають на поверхню і тверді "русскіє" — москвофіли. Їм більше довіря, як українським "сепаратістам".

Взагалі сказавши, прийшла до нас **влада, що хоче будувати московську імперію.** Кожний кацапчук із московських лісів уважає тут себе за пана, котрому всі мають коритися, його мову розуміти і йому кланятися. Наші люди, живучи під цією ордою, ждуть, сподіваються, що настане зміна, що цей режім і з ним уся московська наволоч піде собі, відкіль прийшла. Віримо всі в самостійну Україну. Хоч Москва хоче всяким способом відмежувати Східні Землі від Західніх, навіть робить перешкоди для переїзду з одної области в другу в самій Західній Україні, одначе навязуються нитки, знайомства, твориться підземно, непомітно національна думка від Карпат і до Кавказу. Як не намагається Москва, вона не вбила і не вбє в нашім народі свідомости, волі до вільного життя.

З Життя на Українських Землях

ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ

Апостольський Адміністратор Лемківщини покликав до Сянока на ґенерального вікарія о. Олександра Малиновського, дотеперішнього керманича відділу суспільної опіки та праці при Українськім Центральнім Комітеті в Кракові.

Ми вже писали про те, яких гараздів зазнають Сестри Василіянки в Ужгороді від Епископа Стойки. Тепер доходять вістки, що з епархіяльних сиротинців усувають сиріт, які від кількох літ знаходили там захист і змогу вчитися. Ті, які в першу чергу повинні б були дбати про них, викидають їх на вулицю тільки за те, що вони бідні діти й не хотять дати себе мадяризувати. Слід завважити, що до оснування обох сиротинців в Ужгороді в Хусті сама епархія нічим не причинилась, бо створив її власним коштом о. Августин Волошин В Ужгороді на цю ціль вступив він свій власний дім, а в Хусті купив для сиріток дім б. посла Куртяка.

НЕБЕЗПЕЧНИЙ ФАХ

Цим фахом є педагоґічна праця в Україні. "Ізвєстія" з 28. VIII. повідомляють з Києва, що "Совет Народніх Комісарів України" запропонував цього літа Виконавчому Комітетові виявити всіх осіб, які в 1934—40 рр. скінчили вищі й середні педагоґічні заклади і не працюють у своїм фаху. Цих осіб має бути спрямовано на вільні посади в народніх та в середніх школах. В самім місті Києві виявлено вже 100 таких педагоґів, які заняті в ріжних установах і підприємствах, але не по школах, рахівничими по фабриках, співробітниками народніх комісаріятів, по банках і т. ін. Виявлення педагоґів, що не працюють у своїм фаху, закінчено і їх буде призначено до шкіл." Ця втеча українських учителів з українських шкіл незвичайно характеристична для сучасних відносин в Україні. Як сумлінні Українці, вони не хочуть московщити українську молодь сталінославством та викладами большевизму в каліченій українській мові, а кожний "ухил" від урядової програми в школі загрожує засланням чи розстрілом. Отже не диво, що педагоги, які сподіються мати якусь можність працювати в своїм фаху, шукають тепер безпечнішої, коли не почеснішої праці.

ЖИВА НЕБІЖЧИЦЯ

Було це в СССР, де є більш ніж деінде нагода зробитися справжнім небіжчиком, в місті Боронежі, де в фабриці Метіз, як повідомляють "Ізвєстія" з 29. VIII., випросила собі робітниця Бєлоґурова три дні відпустки, щоб поховати свою маму. "Відпустку вона дістала. Директор фабрики Карташов зарядив набути коштом підприємства труну, а каса взаємної допомоги видала на похорон 150 рублів. Відпустка скінчилась а Бєлоґурова до фабрики не вернулась, наслідком чого до неї було післано делеґацію. Коли делеґати відчинили двері її мешкання, вони побачили, що вона дуже спокійно сидить при столі зі своєю 'покійною' матірю. Біля них лежали шматки тканини, якою було оббито труну. А саму труну продано на дошки. До суду віддано і Бєлогурову і директора й інших ласкавих дядьків з фабричного заряду". Випадок цей є дуже типовий для советських "пролетарів", які боронячись усіма засобами проти надмірного визиску, видурюють собі під фальшивими причинками принаймні відпустки.

З ВІСТОК ПРО УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ ПОЗА СОВДЕПІЄЮ

В Ярославі (Західня Україна) вийшло перше число кооперативно-господарського часопису "Сільський Господар".

В Перемишлі (що не під Совєами) отворено український учительський семинар (чотиролітній) для хлопців і дівчат, далі промислову школу (трилітню) зі столярським і шлюсарським відділами для хлопців та кравецьким для дівчат.

В містечку Радимні отворено делеґатуру Українського Допомогового Комітету.

Український Допомоговий Комітет у Холмі орґанізує такі школи в місті: дворічну торговельну школу, однорічну торговельну школу (ліцей), трорічну ремісничу школу в Окшеві коло Холму, де буде теж однорічна сільсько-господарська школа і дворічна така школа (ліцей).

Отворено український державний коедукаційний семинар в Ромні-Живці. Одночасно починається при ньому однорічний педагоґічний курс для тих абсольвентів середніх шкіл, які бажають посвятитись українському званню.

ЛИСТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ

"Будучність Нації" помістила дослівний лист зі Старого Краю, з пропущенням тільки імен і місцевостей. Він говорить сам за себе. Тільки уважно читайте. Пише син до батька з Галичини до Канади. Відповідає на батькові цікаві питання, як то тепер у Галичині виглядає новий лад та дає остаточну відповідь батькові на питання — чи їхати назад, чи ні. Добро в них таке, що корову волить дати за податок а купити козу, бо **менше зість.** А корова в них **забагато їсть.** Большевики забирають усю поживу за державну данину й люди не годні втримати навіть корови на обійстю. А як їм там добре — то видно з відповіді, що за Польщі було їм "добре" — а тепер то "ще ліпше" настало. Як було "добре" за Польщі, то кожний знає. З того може також знати, як тепер "ліпше" стало. І дає раду син батькові:

"А Ви не їдьте!"

Ось цей лист:

Дня 28 травня, 1940.

"Слава Ісусу Христу!"

"Дорогі Тату: Повідомляю Вас отсим листом, що ми Богу дякувати здорові. Поводження наше як звичайно у военний час. Я лист від Вас отримав 27. травня. Тішуся, що Ви здорові. Я думав, що Ви того листа не отримали, бо довго я чекав на Вашу відповідь. Ви писали написати Вам, яка була в нас зима. В нас зима була файна, мороз сягав до 40 степенів, снігу було до півтора метра а по долах до 5 метрів. Сіяння зачалося 20 квітня, весна зимна й мокра. Третя часть поля під водою, озимини нема, бо миші зїли ще в осени. Ще ніхто не память такого року як той. Ви пишете, Тату, **чи мені дали трохи поля. Мені землі не треба, мені хліба треба.** Пишете, чи поле купують так, як колись. Нащо купувати, як за дурно дають? Дуже, тату, жалую за шкільними літами. Через Вас я їх змарнував, до школи перестав ходити й до Канади Ви не взяли мене. Корову й кобилу ще маю, **але не знаю доки.** Мені вкучилося корову тримати, треба багато січки. **То я дам корову за податок, а куплю козу, та менше їсть.** Ви, Тату, бетеся з думками, не знаєте кого слухати. В нас **було за Польщі добре, а тепер ще ліпше.** Жиємо собі самовистарчально, все маємо своєї роботи. Поля ми жадного не проміняли, тільки то, що Вам писали. Війни в нас не було, но туда втікали Поляки до Румунії. На решту питань Вам **не відповідаю, бо не можу.** Я чую, що з Канади збираються багато їхати до краю. **Най ідуть, а Ви не їдьте.** Війтом у нашім селі є один швець з С. Тітка Дубичка померли в Лозову Суботу. Більше не маю що писати, поздоровляю Вас сердечно.

Прошу зараз відписати".

ТАЙНА ВИЯСНЮЄТЬСЯ

Деяких Українців у Канаді й Америці дивували й баламутили листи з Західньої України, у яких є повно похвал для советської влади і Сталіна. Дехто вірив тим листам, а дехто підозрівав, що "щось не теє", особливо, коли його дядько чи брат тішиться з того, що над ним "не буде більше стояти поміщик з нагайкою у селі, де зроду-віку поміщика не було й де ніхто не ходив робити на панське" у сусідні села. Виглядало, що листи писані наче під чиїмсь диктатом. Але то були тільки непевні здогади.

Тепер тайна тих похвал у листах з Галичини вже вияснилась. Наспіли до Америки листи, передані видно мандрівниками, що перекрались чи леґально виїхали закордон. Поштові марки на них не советські. Говориться в них уже вільно, кого арештували, кого виселили і як це зробили. Вивозять селян масово, особливо тих, що мали або мають вплив у громаді. За всім слідкує ГПУ, на все наляг тяжкий чобіт окупанта. Нужда крайня, купити нічого не можна, по урядах безпорядки й хабарництво. От так на ділі виглядає "нове, щасливе життя".

Похвали советській владі, які помимо такого стану попадають майже в усі листи з Західньої України, мають своє джерело в тому: Листа не вільно висилати запечатаним. Хто пише за кордон, той мусить сам принести отвертого листа на пошту й там його читає советський урядовець. Коли одобрить листа, тоді продає поштову марку, заліпить і вишле. Коли йому щось не подобається, тоді каже листа переписати по своїм вказівкам. В такому листі для пропаганди комунізму заграницею вкладається повно похвал для нового большевицького ладу і його вожаків.

Нарід страдає та ще й мусить писати, що йому добре поводиться. От рай! Так треба розуміти ті листи з похвалами для большевизму й Сталіна. Вони не виявляють нам справжніх думок і почувань наших людей у Галичині а лиш хитру пропаґанду комунізму, що не перебирає в засобах.

("Світло").

ЯК ТЕПЕР ВИГЛЯДАЄ В РУМУНІЇ

З Букарешту доносять, що відносини між Німеччиною й Росією напружені. Обі сторони борються за "приязнь" у балканських державах. Москва старається викликати пайслявістичний сентимент при помочі летючок і атакують німецько - італійський імперіялізм, нічого не згадуючи про британський.

Кореспондент "Шикаго Дейлі Нюз" пише з Букарешту, що Румунія скапітулювала перед Німеччиною зі страху перед Росією. Румуни переконані, що Совети тільки вижидали догідного моменту, щоб захопити цілу Румунію й отворити собі браму на Балкан. Цей шлях, каже кореспондент, тепер заперли німецькі дивізії.

Знову ж кореспондент "Ню Йорк Таймс-у, Ґедіє, що недавно покинув Совєти а тепер перебуває в Туреччині, каже, що в Кремлі сидять "реалісти", які не дурять себе нічим і добре здають собі справу з того, що їх може ждати з боку Німеччини. Вони цілком певно глядять з невдоволенням на те, як Німеччина всадовилась у Румунії. Але проте нічого тепер не зроблять такого, чим би вразили Німеччину. Навіть їй будуть тепер більше доставляти, що треба. Але, як настане пізна осінь і зачнуть падати доші, тоді може ситуація змінитись, бо Совєти числять, як числила теж і Польща, на — болото, що є природньою перешкодою для моторизованої німецької армії.

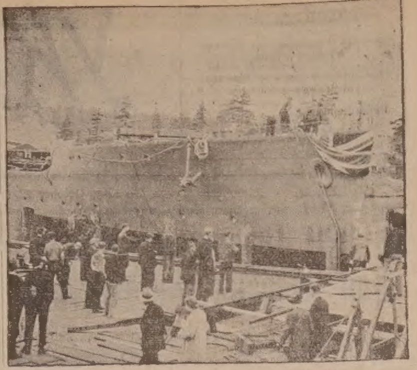

СПУСКАЮТЬ НА ВОДУ КАНАДІЙСЬКУ КОРВЕТУ. — Канадійська морська програма обнимає будову 65 швидких корвет, 30 виловлювачів мін. Кошти будови винесуть $52,000,000.

НІМЦІ В АФРИЦІ

Півурядові німецькі круги перший раз виявили, що пробоеві німецькі війська находяться у военній службі під приказами маршала Граціяні в Лібії і Єгипті. У Берліні кажуть, що за ними відійдуть дальші транспорти, скоро тільки німецька команда переступає кліматичні умовини в африканській пустині, в яких прийдеться боротись німецьким військам.

Міжтим африканський военний терен став активнішим. Італійці повідомляють про живі перепалки з британськими стежами на схід від Сіді Барані. Британські военні кораблі обстрілювали Сіді Барані, а літаки заатакували Ляґо на Доканезьких островах близько турецького побережжя, вбивши 34 особи. Інші британські літаки бомбардували Тобрук у Лібії, а італійські аеропляни атакували острів Перім, який боронить вхід з Індійського Океану до Червоного Моря.

НІМЕЧЧИНА Й ІТАЛІЯ ЗАЖАДАЛИ УСТУПЛЕННЯ ГРЕЦЬКОГО КОРОЛЯ

Поставили Греції 5 вимог.

З грецького посольства в Каїрі (Єгипті) подали в суботу, що Німеччина й Італія поставили Греції 5 вимог. З Лондону нема потвердження того донесення.

Німецько-італійські домагання мають бути такі:

1. Греція має зірвати торговельні звязки з Британією.
2. Відступити для Альбанії пограничний пас території, а для Болгарії коритар до Егейського Моря.
3. Дати згоду Італії на будову гостинця з Альбанії до Солуня (Сальонік), грецького порту, званого ключем до полудневого Балкану.
4. Відступити деякі летунські бази для Німеччини й Італії.
5. Мають уступити грецький король Юрій II. і премієр Метаксас а новий уряд має бути прихильний Німеччині й Італії.

Греція й Туреччина є еостанніми приятелями Британії на Балкані. Британія зобовязалася помагати Греції вразу нападу на неї, а з Туреччиною має Греція договір про оборону.

Грецька леґація в Лондоні назвала вигадкою донесення про німецько - італійські вимоги. А в англійських урядових кругах висловлено погляд, що ця чутка є лиш набожним бажанням Італії. Також у Берліні заперечено ту чутку.

Годівля російських націстів у Празі

З Лондону пишуть: Певне число студентів Москалів, синів російських емігрантів, студіює тепер в німецькім-університеті в Празі. Ті студенти мають відограти "специяльну ролю" в німецько-советській війні, яка може вибухнути в 1941 році. Націсти в Празі не роблять тайни з того, що на советсько - німецькій границі Німці громадять великі маси военних матеріялів.

13 АМЕРИКАНСЬКИХ РОДИН КОНТРОЛЮЮТЬ МІЛІОНИ ДОЛЯРІВ

13 родин у Злучених Державах контролюють 200 американських корпорацій на суму $2,700,574,000, крім інших ще маетків. Таке сказав монопольний комітет у Злучених Державах.

На першому місці стоїть Генрі Форд з $625,000,000.

Дю Понт має $574,000,000; Рокефеллер $396,000,000, Меллон $390,000,000, Меккормик $111,000,000, Гартфорд $105,000,000, Гаркенс $104,000,000, Дюк $89,000,000, Пю $75,000,000, Питкейрн $65,000,000, Кларк $57,000,000, Рейнолдс $54,000,000, Крес $50,000,000.

Суми трьох перших родин: Форда, Дю Понта і Рокефеллера представляють тільки частину їх майна.

НЕПРАВДИВЕ НІМЕЦЬКЕ ЗВІДОМЛЕННЯ

Між британськими й німецькими кораблями прийшло до незначного бою в Англійськім Каналі. Адміралиція оповістила, що чотири німецькі контрторпедовці підплили до місця, 100 миль на полудневий захід від Ленде Енд, але британська фльота прогнала їх до французького порту Брест.

Німецька команда подала інакше про ту зустріч. Німецькі кораблі мали підплисти до каналу Брістоль на західнім побережжю Англії й англійські кораблі ніби-то відтягнулися від бою.

АНГЛІЯ СТАРАЄТЬСЯ ЗИСКАТИ СОБІ БОЛГАРІЮ

Британська дипльоматія веде сильну кампанію, щоб не допустити до мобілізації армії в Болгарії, до чого намовляють болгарський уряд Німці.

Кажуть, що Німеччина обіцює Болгарії частину Македонії, яка належить до Югославії і частину Тракії, що належить до Греції за її прихильне становище до німецьких плянів на Балкані. Проти болгарського короля Бориса ведуть Німці кампанію за його прихильність до Британії.

Проти німецької контролі веде акцію також сильна комуністична партія в Болгарії, однак Совети не думають тепер активно помогти Болгарії проти акції Гітлера.

НІМЕЦЬКІ СУБМАРИНИ НА ЧОРНОМУ МОРІ

З Білгороду доносять: В дипльоматичних колах твердять, що на Чорному Морі вже оперують чотири німецькі підводні лодки.

Якщо ніс 'заткається' вночі

Так ось один успішний спосіб помочі.

Якщо ваш ніс дає вам вночі багато клопоту — запаковується, утруднює віддих, перешкоджує снові — так впустіть кілька крапель Va-tro-nol в ніздрі носа.

Успіх несподівано добрий, бо Va-tro-nol особливо призначений давати пільгу закатареному носа й горішнього горла, яких затканя проводи не дозволяють свобідно дихати. Користайте з комфорту, який дає Vicks Va-tro-nol . . . цієї ночі.

Новинки з Канади

Праця Канади для війни

(Тижневий огляд подій від 3 до 10 жовтня).

1) На Конференції в Галифаксі канадійсько-американська оборонна рада скінчила підготовку взаємного пляну оборони. Пропозиції ради передано урядам Злучених Держав Америки й Канади до розгляду. Деякі рекомендації ради відносяться до негайної підготовки, другі тільки до підготовки вразі атаки.

2) Згідно з мобілізаційним законом 29,750 молодців почали обовязковий одномісячний військовий вишкіл у Канаді. Майже всі вони належать до групи 21-річних. Тільки в кількох районах треба було покликати 22-річних і 23-річних, щоб доповнити першу вишкільну квоту. Вишкіл спеціялістів для продукції военного знаряддя відложено на пізніше.

3) Доміньяльний уряд заборонив вивіз міді з Канади, за винятком до країв Британської Імперії й можливо до Злучених Держав, де міді можуть потребувати при виробі муніції для аліянтів.

4) Упродовж тижня, що скінчився 27 вересня, міністерство муніції та постачання дало 1,823 военні замовлення (контракти) на суму $9,126,081. Всі будівельні контракти видані міністерством до кінця вересня виносять $62,900,000 та включають 479 кошторисів (проектів). З тієї суми коло 50 міліонів долярів видано на проекти повітряної фльоти та плян летунського вишколу.

5) Повідомлено, що в Лондоні німецькі бомби ушкодили виставові будинки канадійського уряду.

6) До Кемп Борден доставлено перші перестарілі американські військові танки; їх вживатимуть у вишколі канадійських вояків.

7) Доміньяльний парлямент збереться на один день, 5-го листопада, й негайно буде відрочений до початку січня.

8) Д-ра Брайса М. Стюарта з Ню Йорку, що є знавцем проблем канадійського безробіття та асекурації, назначено наступником доміньяльного міністра праці на час цієї війни. Л. Д. Волгрес, бувший директор Комершял Інтелидженс Сервис, назначений заступником міністра промислу й торговлі.

9) Замовлено шість додаткових міноловів; кожний коштуватиме яких 600,000 долярів. Разом під цю пору будують для канадійської маринарки 34 мінолови, 10 корветів для британської маринарки та 54 корвети для канадійської маринарки. Кошт будови: 60 міліонів долярів.

10) Проголошено, що Канадійська Повітряна Фльота прийме яку тисячку добровольців до радіової служби. Від аплікантів вимагають теоретичного й практичного, але не конечно професійного знання в ділянці модерного радія, включаючи короткі хвилі. До сталої служби приймуть обмежене число радіо-добровольців, особливо таких, що мають університетські курси з фізики. Служба в краю й за морем. Апліканти мають голоситися в найближчій вербунковій станиці королівської канадійської повітряної фльоти.

ПЕРШІ 5 БУШЛІВ ВІЛЬНІ ВІД ПОДАТКУ В АЛБЕРТІ

Албертійські муніципали не будуть жадати заплачення податків з грошей, одержаних за перших пять бушлів збіжжя з акра, які фармері відставили або відствлять до елеватора. Муніципали можуть поробити заходи, щоб сколектувати податки або інші оплати тоді, як фармері відставлять дальшу квоту збіжжя повище пять бушлів з акра.

"Безбожник" заборонений у Канаді

Департамент Державних Приходів в Оттаві оповістив заборону поширювати в Канаді два дальші видавництва: видаваний у Москві в російській мові "Безбожник" і "Новий Балкан", що виходить у сербській мові в Білгороді.

ЗБІЛЬШУЮТЬСЯ ПРИБУТКИ ФАРМЕРІВ

Хоч ціни на фармерські продукти були лиш малощо вищі як попереднього року, все ж уважають, що за перших шість місяців цього року фармерські прибутки зросли на 30 процент. Такі відомости подає Хліборобський Відділ при Доміньяльнім Стастистичнім Бюрі в Оттаві.

Майже всі залузі фармерства показують вищі прибутки. Щодо пшениці, то достава за перших сім місяців, підскочила на 85 процент проти того самого періоду в році 1939. Ціна була майже та сама. Прибутки від продажу льняного сімя збільшилося 4 рази. До цього треба додати, що й ціна на сімя сильно підвищилася.

Готівка за тваринне мясо, що фармері продали за той же період, підскочила на 23 процент. Не дивлячись на дещо меншу ціну за свині, фармері дістали за них більше грошей ніж попередніми роками, бо мали їх більше на продаж. Цього року фармері привезли на ринок 41 процент підсвинків більше ніж минулого року. Худоби було продано менше, але за вищу ціну.

Молочарі дістають ліпші ціни за свої витвори. Ціна на сир піднеслася на 30 процент, ціна на молочний тук (батерфет) підскочила на 11 процент, а також на 5 до 10 процент на молоко.

Та нема чого сподіватися, щоб під кінець цього року ціни на фармерські продукти далі зростали таким швидким кроком. Бо хоч ліпші заробітки і спряють піднесенню на фармерські продукти, але через тяжку ситуацію на пшеничнім ринку, дальший зріст певно буде спинений, або буде повільний.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ ПОТРЕБУЄ ЩЕ $500,000

Канадійський Червоний Хрест веде кампанію за збіркою пять міліонів долярів і дотепер зібрав $4,552,488. Щоб осягнути намічену суму, кампанія потреває ще три тижні.

ҐЕНЕРАЛ ҐУБЕРНАТОР КАНАДИ У РОЗВЕЛТА

До Гайд Парку в нюйорськім стейті прибули в суботу на відвідини до президента Розвелта канадійський ґенеральний ґубернатор ирл оф Атлон, його дружина княжна Елис і лейд Мей, їх донька. Ґенеральний ґубернатор і його родина замешкали на час побуту в домі президента. Про відвідини не оповіщено жадного комунікату.

Кажуть, що є міліони качок у Західній Канаді

Мисливське стовариш е н н я Дакс Анлимитет обчисляє, що в Західній Канаді є поверх 11 міліонів диких качок, отже більше як було в 1939 році.

На зиму відлітає з Канади на полудне більше як 70,860,000 всякого птацтва. Це число є на 18 процент більше як минулого року.

Розуміється, що те число не можна приймати за точне, бо ніхто диких птахів не всилі почислити.

Міська рада в Вінніпеґу проти кандидатури інтернованих

На засіданні міської ради в Вінніпеґу поставлено внесок, щоб просити провінціональний парлямент Манітоби заборонити кандидувати до міської ради особам, яких інтернувала канадійська влада.

Коли міська рада звернеться в цій справі до леґіслятури й вона ухвалить відповідний закон, то алдерман Пеннер, бувший член комуністичної партії, не зможе кандидувати. Пеннер є інтернований, а його жінка далі дістає його алдерменську платню в сумі $90 місячно.

Канадійський Червоний Хрест вислав останньо 10,000 бленкетів до Англії.

КАНАДІЙСЬКИЙ ПОВІТРЯНИЙ МАРШАЛ БИШОП відвідав недавно канадійських летунів в Англії. Стоїть біля зістріленого німецького літака.

ВОГКА ПШЕНИЦЯ В АЛБЕРТІ БУДЕ ПЕРЕСУШУВАНА В ЕЛЄВАТОРАХ

В Алберті є багато вогкої пшениці, яку змочив дощ у стуках. Вона буде зсипана окремо і сушена в термінальних елєваторах. Це вимагає багато місця в елєваторах. В цій справі появився цього тижня розпорядок пшеничної ради.

КАНАДІЙЦІ ВИНАЙШЛИ НОВИЙ ЛІК ПРОТИ ЦУКРОВИЦІ

Три канадійські вчені, що працюють в американській лябораторії в Бостоні, винайшли новий лік проти цукрової недуги. Ліки зістали випробувані на звірятах з добрим вислідом, а тепер випробовують їх на людях. Новий лік є успішний, однак лиш у початках недуги.

Саскачеванські фармері домагаються усунення Ґардинера

В Саскатуні відбулася конференція делеґатів з 48 дистриктів північного Саскачевану, скликана панею Нілсен, посолкою з округу Норт Беттлфорд і на ній прийнято резолюцію, в якій домагаються від доміньяльного уряду усунення міністра рільництва Гардинера. Йому закинено, що він є відповідальний за рільничу політику.

ВЕЛИКА БРИТІЙСЬКА ПОБІДА НА ФРАНЦУСЬКІМ ПОБЕРЕЖЖІ

Асошіейтед Прес подає на підставі невтральних донесень, що британські летуни збомбардували й цілком знищили два ворожі кораблі в Лоріент, при чому мало згинути понад 3,000 німецьких вояків.

Смертні присуди в Польщі

Лондонський "Таймс" пише, що німецькі суди в Польщі судять кожного дня Поляків на кару смерти. Є також масові страчення без суду, які виконує Ґестапо (тайна націстична поліція). Від Варшави 15 миль має бути 5,000 невідомих гробів.

Успішні великі маневри

Московська "Красная Звезда" стверджує, що в одеській военній окрузі відбулись маневри на величезні розміри, на яких використано ті досвіди, які принесла з собою "друга імперіялістична війна". Це відносилося до летунства й моторизованих відділів.

НІМЦІ БЕРУТЬ ПОЛЯКІВ ДО ВІЙСЬКА

Польське міністерство інформації в Лондоні подає, що німецька влада покликала до військової служби здібне мужеське населення на Шлеску, Познанщині і Поморю, тобто на землях, які зістали включені до німецької держави.

Міністерство пропаґанди подає далі, що Німці вивозять Поляків з польського ґенерал-ґубернаторства до робіт у Німеччині. Всі безробітні обох полів від 16 до 25 року мусять реґіструватися до праці в Німеччині. Час до часу Німці роблять облави на вулицях міст і по домах, виловлюють і депортують до Німеччини мужчин і жінок, що самі не зголосилися до виїзду на роботи в Німеччині.

"Швейківська" тактика

У боротьбі з німецьким "протекторатом" Чехи вживають між іншим так званої "швейківської" тактики, яка після талановитого сатиричного твору чеського письменника Карла Гашека, полягає в тому, щоб виконувати накази влади в такий спосіб, який або осмішує їх або доводить до протилежних наслідків.

Уряд протектора видав недавно наказ, щоб усі проклямації, які скинуто з англійських літаків, зібрано й передано в поліційні управління. Багато сільських війтів, виконуючи цей наказ, поналіплювали найдені проклямації на видних місцях з написом, що хто де такі проклямації побачить, то мусить передати їх в розпорядження влади. В той спосіб населення леґально ознайомилось з їх змістом.

І З БЕРЛІНУ ВЖЕ ВИВОЗЯТЬ ДІТЕЙ

З Берліну подають, що британські налети стають щораз частіші і грізніші. Ось тому вже вислано з Берліну понад 1,000 дітей у безпечніші місцевости. Кажуть, що від початку війни понад 550,000 німецьких дітей вивезено з міст, що наражені на британські бомбардування, до більш безпечних місць.

З ОГЛЯДУ НА СОВЄТИ

З Шангаю телеграфують до американської преси, що в четвер, у річницю китайської революції, мала Японія визнати китайський режім Ванга в Нанкінгу. Та цього не буде, бо Німеччина відрадила це Японії, щоб таким кроком не надто дразнити Росію.

НА ГОСПОДАРСЬКІ ТЕМИ

ПШЕНИШНА СИТУАЦІЯ НА СВІТОВОМУ РИНКУ

Вже третій рік світовий збір пшениці перевищує 5,000 міліонів бушлів. Цьогорічну продукцію обраховують на 4,000 міліонів бушлів, але тому, що з минулого року осталося 1,400 міліонів бушлів надвишки, зменшений врожай цього року фактично не є меншим проти року попереднього. За минулого сезону світ мав до своєї диспозиції 5,450 міліонів бушлів пшениці, а тепер буде мати 5,400 міліонів бушлів. Війна в Европі дуже обмежила світові ринки, а маючи на ввазі ще й добрий врожай, перед Канадою стоїть дуже велика проблема переховання свого рекордового збору, фінансування його, й нарешті продаж. Беручи продукцію та споживання пшениці за многі літа, як одно так і друге більше-менше зрівноважується. Всяка надвиша з урожайних років звичайно зуживається, коли збір зменшується з якихсь причин. Та це не полегшує розрішення негайних проблєм, перед якими тепер знайшлися Канадійці. Не треба забувати ще й того, що Канада знаходиться в такій війні, якої вона не зазнала в своїй минулости, й хоч армії можуть бути загрожені вразі недостачі поживи, ніколи війни не було програно через великі запаси.

Перші офіційні обрахунки вказують, що Канада буде мати цього року збір пшениці біля 560 міліонів бушлів, отже лиш трохи менше ніж рекордовий збір з року 1928, коли зародило 567 міліонв бушлів, і значно більше проти року 1939, коли збір виносив 490 міліонів бушлів. Декотрі обсерватори припускають, що по остаточних обрахунках цьогорічний врожай може виявитися навіть більшим чим року 1928.

На 1 серпня ц. р., включаючи всю канадійську пшеницю, й ту, що була десь у дорозі та на переховання у Злучених Державах, домінія мала загальну надвишку 300 міліонів бушлів. Коли до цього додати новий врожай, це виносить 860 міліонів бушлів. Для домашніх потреб вистарчить 125 міліонів бушлів, а відтягнувши 75 міліонів бушлів для нормальної надвишки на другий рік, лишається ще величезна кількість пшениці — 660 міліонів бушлів, яку треба продати.

За нормальних років канадійська пшениця експортується до всіх закутин світу. В сезоні 1938-39 рр., з Канади було вивезено 167 міліонів бушлів пшениці, до більш як 50 ріжних держав. Через німецьке панування в Европі Канада втратила ринок на пшеницю та муку в тих державах, які хоч і намагалися бути самовистарчальними, все ж купували що року коло 45 міліонів бушлів пшениці. З іншого боку, закупно пшениці для Британії зростає, бо коли в сезоні 1938-39 Британія купила тільки 80 міліонів бушлів, минулого року туди було вивезено 125 міліонів бушлів.

На загал Канада може сподіватися продати коло 200 міліонів бушлів пшениці в цім сезоні, а надвишка 460 міліонів бушлів може бути хіба продана до Европи, наколи б сталося, що торговля скоро відновилася б, або її буде перетримувано на випадок неврожаю в наступних роках.

Засівна площа під пшеницю сильно зросла в Канаді останнього року, бо вважають, що 28,726,200 акрів було під цим збіжжям. Треба припускати, що всяке дальше побільшення засівної площі знайде спротив з боку доміньяльного правительства. В кожнім разі правительство пильно студіює це питання й певно виступить з порадами для фармерів.

Врожаї в інших державах.

Злучені Держави обраховують свій врожай пшениці на 783 міліони бушлів, а додавши надвишку з минулого року, там тепер є 1,067 міліонів бушлів пшениці, яку треба продати протягом сезону 1940-41. Власне не всю цю кількість, бо відтягнувши те, що потрібно для домашнього вжитку, та те, що правительство закуповує, може лишитися яких 360 міліонів бушлів, що треба кудись вивезти. Отже американська пшениця не буде великим тягарем на світовім ринку.

В південній частині земської кулі умовини росту нового врожаю не є спріяючі. В Арґентині перешкаджали великі дощі й частину поля, призначеного для пшениці було засіяно леном. Крім того Арґентина постачає яких 40 міліонів бушлів пшениці річно для Бразилії, Перу та Болівії.

Вигляди на врожай пшениці в Австралії таксамо не дуже рожеві. В багатьох місцевостях була посуха і як що направиться погода, все ж там не сподіються ліпшого як пересічного збору.

Европейський врожай обраховано на 1,360 міліонів бушлів, цебто на 20 процент менший, як року 1939. Особливо малі врожаї зібрано в Бельгії, Голяндії та Франції. Менші, хоч і не в такій мірі, збори пшениці були в Німеччині та Греції. В Еспанії врожай цього року є добрий, але в Італії на 10 процент менший ніж за попередні три роки. В балканських державах збір був на 34 процент менший від минулорічного, який там вважався рекордовим. Про Советську Росію нічого не можна сказати, бо всі відомости звідти надходять такі, що дуже часто самі собі противорічать.

ПШЕНИЦЯ НА КОРМ ХУДОБІ

Хоч пшениця все має ліпшу ціну як інше збіжжя, все ж її часто вживають і на корм худобі. При теперішних цінах може й не є багато господарів, що згодовують пшеницю в великій кількості, але такі є, й ось тут подаемо кілька вказівок з цього приводу.

Сто фунтів пшениці має в собі більше поживних речовин (крім кукурудзи) ніж яке інше збіжжя. Вона навіть є ліпшою від кукурудзи, бо її протеїни легше стравлюються. Кукурудзу вважають найголовнішим кормовим продуктом, але вона потребує додання більшої кількости макухів або мясної муки, ніж це робиться з пшеницею.

Добрий ячмінь іде зараз по пшениці як кормовий продукт. Тверді лушпинки та ості роблять його не дуже бажаним для молодих поросят і курей. Чим менші зерна ячменю, тим пропорційно буде більше лушпинок. Пшениця затримує свою поживність довше ніж ячмінь. Низькі ґрейди пшениці є ліпшим кормом як низькі ґрейди ячменю.

Дрібно розмелена пшениця є доброю заміною ґрису для тих поросят що відлучуються від льохи. Тому, що пшениця не має твердих лушпинок, вона є найліпшим кормом для підгодовування птахів, та тих, що годується для високої продукції яєць.

Багато господарів бояться згодовувати пшеницю, бо вважають її занадто ситою. Та цього не треба боятися. До певної міри треба бути обережним зі всякими кормами, а пшениця також не є винятком. При ґодівлю пшеницею, кури та поросята певно є одинокими тваринами, що не мають злих наслідків, коли її згодовувати одну, без домішки іншого збіжжя. Для решти тварин пшеницю з великим успіхом можна вживати в сумішках. Лиш коням не варт її давати.

За винятком курей, всі тварини мусять діставати пшеницю розмеленою. Навіть намочування пшениці не помагав. Повне стравлювання пшениці осягається тільки тоді, як вона розмелена, або хоч роздроблена. Та тут теж є одна заввага. Не треба розмелювати аж так дрібно, щоб після змочування вона ставала липкою та тягучою. Бо тоді вона налипає в роті тварин і тяжко її ковтати.

Мелена мішанина двох частин пшениці й одної частини льняного сімя, може бути прекрасною домішкою до корму всіх тварин. Коням добре давати до корму цієї мішанини одну жменю денно на тварину. Так само ця мішанина добре надається для роблення пійла молоденьким телятам.

Французький уряд Петена мобілізує з охотників армію з семи дивізій, на яку Німці дозволили в угоді про перемиря.

ВУЗКОПОЛОСЕ ФАРМУВАННЯ НА ЗАХОДІ

Вузькополосиця постепенно поширюється в Західній Канаді. Правда, багато є таких господарів, котрих тяжко намовити до зміни своїх старих способів господарювання, хіба що вони побачуть виґоду такої зміни в дуже короткім часі. Така впертість з боку господарів може бути з ріжних причин. Почасти до цього спричинюється стара машинерія, що надається до новіших способів обробки землі, почасти через великі обшари поля, через ріжниці в ґрунті, а також через певні економічні міркування щодо вжитку машинерії.

По довшім періоді посухи, поганих врожаїв а з тим і бідних прибутків, фармер не є схильним братися до великих змін у своїм господарстві. Заборженість морґеджовим компаніям, банкам та іншим фінансовим інституціям, мають нахил відхиляти фармерів від впробовування нових способів для охорони проти видування ґрунту вітрами. В багатьох випадках фармер не має готівки для введення зміни на своїй фармі, машинерія застара, а з тим усім і захоплення до чогось нового не може здійснитися. Нарешті треба додати ще й загальну всім господарям рису — це небажання зміняти випробовувані способи. Оце все дуже стримує перехід степових фармерів до вузькополосого господарювання, хоч воно є багто ліпшим ніж тепе рішні способи.

Та все ж вузькополосе господарювання далі поширюється. З кожним роком все більше число фармерів переходить до нового способу, бо це забезпечує ліпшу вогкість у ґрунті, охороняє проти видування ґрунту вітрами, й нарешті робить господарство більш ріжноманітним, бо вирощується більша кількість всяких кормових рослин. Можна припускати, що в недалекім майбутнім, степові фарми будуть виглядати так як і старокраєві, бо тисячелітня практика показала, що то найпевніший спосіб, а там, де немає дерев, то просто одиноко можливий.

ПРИЛАДИ ДЛЯ РОБЛЕННЯ ЗАГОНІВ

На Експериментальній Фарм[і] в Свитф Коррент, Саск., випробовували ріжні додатки до фармерської машинерії, завданням яких є робити загони для стримання води на полі, снігу, а також для стримання видування ґрунту вітрами. Поперше ці прилади пробували на згаданій фармі в осени 1937 року.

Прилади було вживано на чорній парениші в часі останньої обробки ґрунту в осени. Разом з цим було взято взірці ґрунту для визначення кількости в нім води, та щоб потім вирівняти з тим полем, яке не було оброблено спеціяльними приладами.

Всього 27 ріжних приладів було випробовувано. 10 в сезоні 1937-38, 10 у сезоні 1938-39 і сім минулого сезону. Лиш у чотирьох випадках вживання цих приладів показало збільшення вогкости ґрунту. Та навіть і в цих випадках не виплачувалося вживати так[і] прилади, бо їх практичне зна[чення] дуже мале.

З іншого боку, вживання приладів для оброблення заго[]нів на горбкуватім полі за[в]жди виказує добрі наслідки, бо вода дійсно тоді ліпше за[]тримується і ґрунт не розми[]ється та стає вогкішим. Н[а] жаль у тих місцях, де вода ро[з]миває загони в часі великого дощу, вона може наробити в[е]ликої шкоди. Загони на ле[г]кім ґрунті дуже легко розми[ва]ються водою й від них мал[о] користи. Там, де ґрунт тяж[]кий, або має в собі багато к[о]ріння рослин, загони дійс[но] корисні й варт далі випроб[о]вувати це практикування.

ВІК ЛІДЕРІВ ДЕРЖАВ

Тому кілька місяців одна [га]зета подала була вік держа[в]них лідерів, а саме:

Чемберлейн 70 літ.
Чорчил 65 літ.
Сталін 60 літ.
Розвелт 58 літ.
Мусоліні 57 літ.
Гітлер 50 літ.

В останніх місяцях Чемб[ер]лейн відійшов від політики, [а] його місце обняв Чорчил.

Злучені Держави будуть [мати] 600,000-ну армію в бере[зні] 1941 року.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
Одинокий український католицький тижневик у Канаді.
... кожного вірника Видавнича Спілка "Українські Вісти"
10012-109 Стріт Едмонтон, Алберта.
Річна передплата $2.00
До Злучених Держав $2.50
За оголошення не відповідаємо.

UKRAINIAN NEWS
Published Every Tuesday
by the
UKRAINIAN NEWS PUBLISHERS LIMITED
10012-109th Street, Edmonton, Alberta
Subscription in Canada per year $2.00
in the United States, per year 2.50

Вівторок, 22. жовтня, 1940.

Зі Зїзду Б.У.К.-а в Саскатуні

СЛУЖБА БОЖА

Зїзд Братство Українців Католиків Канади, Саскачеванська Секція, що відбувся в Саскатуні 13-го й 14-го жовтня, почався співаною Службою Божою, яку правив у новій величавій церкві Впр. о. д-р Василь Кушнір з Вінніпегу. Проповідь виголосив Всч. о. Корба, ЧНІ, з Йорктону.

ПРИВІТИ

По відправі відбувся спільний обід у салі коло церкви. Офіціяльна частина зїзду почалась пів до третьої. Голова Б.У.К.-а в Саскачевані і предсідник зїзду, п. Шебець, отворив зїзд привітною промовою, в якій також згадав про діяльність Б.У.К.-а в останніх роках, про цілі та пляни на будуче. Опісля почались привіти зїздові.

Перший привитав зїзд п. І. Ісаїв — від "Українських Вістей", а після нього промовив Всч. о. Химій від ОО. Василіян та від Албертійської Секції Б.У.К.-а. Після нього промовляв п. Осип Прийма з Едмонтону.

Секретар зїзд п. Гриневич, відчитав привітні листи та телеграми. На телеграму від Всч. о. М. Оленьчука та довший привітний лист від редактора "Будучністи Нації", Всч. о. С. Семчука, присутні відповіли рясними оплесками, чим виявили що діяльність тих двох священиків-діячів Саскачеванці памятають і цінять.

ПРОМОВА ПРОФ. СИМПЄОНА

Першу довшу промову виголосив проф. Симпсон, старий приятель Українців. Передавши привіт зїздові від Саскачеванського університету й від себе, проф. Симпсон сказав: Підставою християнської цивілізації є Церква, родина й нація. Всі три вони тепер у великій небезпеці. Вороги християнської цивілізації повели в останніх роках зорганізовану боротьбу проти Церкви. А бючи в Церкву вони бють-нищать родину й націю. Націю можна поділити на дві части: та що зарепрезентована тут, і та, що за морем. Та частина української нації, що за морем, перенесла в минулім році страшну трагедію: зпід одної тиранії опинилась під другою, ще гіршою.

Рік тому ніхто не міг передбачити небезпеки, яка вже сьогодні загрожує Канаді. Минулої осени Гітлер вже хотів мира. Але йому не можна вірити. Війна продовжувалась і тепер ми є свідками геройської боротьби, геройської оборони Британії. Не йде в цій війні про пересунення державних границь, але про самі основи вільного життя на основах християнської цивілізації. Тому не сміє бути знеохоти, дефетизму. І для Українців у цій війні небезпечно поділяти погляди тих, що ширять зневіру, деґетизм. Навпаки, ми мусимо вибрати всі матеріяльні й моральні сили в боротьбі проти зла. Для зорганізовання тих сил повинна працювати й організація Братства Українців Католиків Канади, яка хоче життя на християнських засадах. Але замало є чогось хотіти, або в щось вірити. Треба зорганізовано те хотіння, ту віру переводити в життя. Коли зорганізовано будете працювати для осягнення цілі, то своє хотіння здійсните. Закінчив свою промову проф. Симпсон кличем: "Слава Україні!" — по українськи.

ПРОМОВА ПРЕМІЄРА ПЕТЕРСОНА

Цьогорічний зїзд Б.У.К.-а вшанував своєю присутністю премієр Саскачевану, дост. М. Петерсон, який спеціяльно в тій цілі приїхав з Ріджайни до Саскатуну. Премієр Петерсон подякував зарядові за запрошення й говорив: Поверх 200 років тому білі люди зацікавились Канадою. Зацікавлення їх обмежувалось до матеріяльних користей-зисків. Около 50 років тому, як інші частини Канади так і Саскачеван, почали заселювати люди, що хотіли вже тут жити постійно. Приходили сюди Англійці з Англії і зі східньої Канади, але їх було мало, а простори величезні. Домініяльний уряд Канади звернувся з просьбою до европейських держав, щоб звідти діставати переселенців і розбудувати Канаду. І в останніх 50-ти роках приїзджали сюди люди з ріжних країв Европи, люди ріжних народностей, ріжних рас і вір. Ті народи залишали за собою національну ненависть у своїх краях, але тут ішло їм головно про заведення й розбудову своїх власних господарств. Правда, поселенці з Европи стрінулись тут з іншим кліматом, з іншим способом господарювання, з іншими родами продукції. Мимо тих змін і трудностей, поселенці в цій провінції загосподарились, піднесли і провінцію й себе.

Та є користи, що їх не міряється грішми, бо на те нема ціни. Наприклад годі сказати кілько для нас вартує те, що ми тут живемо безпечно, не боїмось нападів зпоза границь, бо маємо доброго прихильного нам сусіда. Отже ми так привикли, так зжились з тими благодатями в щоденному життю, що навіть не звертаємо на них уваги, не застановляємось над ними, подібно як не застановляємось над воздухом, що ним віддихаємо.

Нема другого народу, щоб вніс більше культурних цінностей у розбудову культурного життя в Канаді, як нарід український. Але при тім усім памятаймо, що тепер війна. Тому й тут переживаємо ми деякі трудноші, які дехто старається збільшувати. Я розумію, що прикро є, коли нема ринку збуту на найбільший урожай, який Канада коли мала. Утруднене й торгевльне життя. Але повторяю — тепер війна. Отже важніше те, щоб ми виграли цю війну й задержали всі ті матеріяльні й культурні здобутки, що їх придбав нарід в цій провінції в послідних 50 роках. Зробіть і Ви, Українці, все, що можете, щоб виграти цю війну. Не бачив я останніх звідомлень у моїм бюрі про число Українців в армії, але можу ствердити на підставі попередніх відомостей, що Українців у Саскачевані вступило до війська процентово більше, як інших европейських народів. Та не можемо всі йти на війну. Помагайте державними позичками, податками, Червоному Хрестові та іншими способами. Бо нема завеликої жертви для врятування свободи для нас і дітей наших. Як виграємо війну, то врятуємо здобутки цілого свого життя. Програємо, то пропаде все. Подумайте над цим і тут, і як вернетесь додому.

Предсідник зїзду п. Шебець подякував премієрові Петерсонові та заявив, що наш нарід хотів би більше помогти у війні, але не може, бо назагал наші люди не багаті. Всетаки вони своє сповняють і жертвують кілько можуть. Опісля п. Шебець покликав до слова посла Ореста Жеребка, одного з основників Бурси Братства Українців Католиків у Саскатуні та активного діяча, який тішиться пошаною й довірям серед населення Саскачевану.

ПРОМОВА ПОСЛА ОРЕСТА ЖЕРЕБКА

Ми зійшлись сьогодні для обговорення ріжних важних для нас справ. Але є тепер одна і то найважніша справа, що обходить нас усіх. Це справа війни, зглядно виграної війни. Всі інші справи маліють перед тою справою. Бо чи будете ви журитись, які річи купити та де і як їх розложити в хаті тоді, коли та хата горить?

Наш нарід в Европі може тепер лиш мовчати. Але ми тут вільні, маємо свободу й хочемо ту свободу задержати й тут і помогти освободитися нашому народові в Европі. Для того треба активно ще більше помагати Канаді у війні. Бо наша справа в Европі залежить від побіди Британії. Ми захищали колись Західню Европу й Англію перед нападами Азіятів. Тепер Британці поможуть нам. Але наше перше завдання тепер і аж до кінця війни є: помагати Канаді й Британії у війні. Помагати всім, чим лиш можемо: вступленням до війська, грішми і працею.

ПРОМОВА ВПР. О. Д-РА ВАСИЛЯ КУШНІРА

З черги покликав предсідник Впр. о. д-ра В. Кушніра з Вінніпегу. Впр. о. д-р Кушнір передав привіт зїздові від Їх Ексцеленції, Преосв. Кир Василія Ладики, від Манітобської Секції Б.У.К.-а, а опісля виголосив довшу промову-реферат. Промова Впр. о. д-ра Кушніра була найважніша, охоплювала всі важніші світові події та всі важніші справи, що відносяться до нашого суспільно-політичного життя тут у Канаді і в Европі. Сподіємось, що та промова буде внедовзі оповіщена в пресі, а тому не подаємо її змісту тепер.

По рефераті Впр. о. д-ра В. Кушніра переведено збірку на Бурсу Б.У.К.-а в Саскатуні та на українську католицьку пресу.

КОНЦЕРТ-КОНТЕСТ

У неділю вечером відбувся у салі Читальні "Просвіти" мистецький контест-концерт. Суддею контесту був відомий дірігент і професор музики — д-р Маценко. В контесті замітні були три хори: Читальні "Просвіти" і Бурси Б.У.К.-а з Саскатуну та хор з Принс Алберт. Належить підчеркнути хор з Принс Алберт, який при був чисельно і вповні заслужив на те признання, яке йому дали гості на концерті, що вщерть виповнили салю "Просвіти". Особливо гарно пописувалися молоді скрипаки — брати Мочулські та панна Копецька — своїм співом. Гарно деклямувала панна Музика з Гудів.

Першу нагороду виграв хор Бурси Б.У.К.-а в Саскатуні.

На концерті промовляли Всч. о. Химій з Мондеру та Всч. о Корба з Йорктону. Славна була промова Всч. о. Корби, який був у Галичині підчас німецько-польської війни та підчас і по окупації Галичини большевиками. Сотки людей з великим напруженням слухали о. Корби, як він оповідав про економічні, культурно-наукові та релігійні здобутки нашого народу в Галичині і як все те нагло пропало з приходом большевиків. Зі сльозами в очах вслухувались присутні, як о. Корба в мальовничих словах начеркнув перед ними величну постать многострадального Митрополита Андрея Шептицького, який і цим разом остався зі своїм народом, щоб не опускати його в найтяжчі дні національного й релігійного переслідування.

Програму контесту переводив Всч. о. Горошко з Принс Алберт, голова Українського Католицького Юнацтва.

БЕНКЕТ

У неділю, в 6-ій годині вечером, відбувся в готелі "Роял Джордж" бенкет у честь премієра Петерсона. Господарем бенкету був парох церкви св. Юрія в Саскатуні, Всч. о. Пелех. Присутніх було 26 осіб—священики, учителі, професіоналісти та бизнесмени з Саскатуну й провінції. На бенкеті промовляли по англійськи крім о. Пелеха, проф. Павличенко, о. д-р Кушнір, п. Петро Воробець, посол Пиндер, а вкінці й сам премієр Петерсон.

ДІЛОВІ НАРАДИ В ПОНЕДІЛОК

У понеділок рано відбулись збори заряду Бурси Б.У.К.-а й Українського Католицького Юнацтва. Бурса цього року заповнена. Кільканадцятьом студентам відмовлено місця, бо Бурса замала. Фінанси Бурси також поправляються. В цім році сплачено поважну частину довгу. Нарід піддержує Бурсу й Заряд, заохочений тією піддержкою, плянує розбудувати Бурсу в слідуючому році. Заряд і ректор Бурси остались ті самі.

На засіданні Українського Католицького Юнацтва обговорювано пляни поширення тої організації та оживлення праці серед молодого поколіня. Коли вивязалась дискусія про потребу підручника для організаторів на місцях, Впр. о. д-р Кушнір зобовязався такий підручник написати. В дискусії забирали голос: Всч. о. Горошко, Всч. о. Химій, Всч. о. Гуменюк, п. Б. Корчинський, п. О. Прийма та інші.

Головою Українського Католицького Юнацтва на слідуючий рік вибрано п. Антона Яремовича.

До Заряду Б.У.К.-а вибрано:
Стефан Дідич, голова
о. М. Тр. Пелех, заст. гол.
Ант. Яремович, секретар.
Д. Кобринський, касієр
Контрольори: Вас. Войтюк, М. Білінський і п. Лозинський.

До заряду Бурси ввійшли отсі:
О. Жеребко, голова
Брь Корчинський, секр.
.о П. Криворучка, управитель
Контрольори: П. Воробець, А. Яремович.
Директори: В. П. Харко, о. В. Гуменюк, о. М. Пелех.

ЗАГАЛЬНІ ПОМІЧЕННЯ

Найважніше, що впадало в очі на зїзді Б.У.К.-а в Саскатуні, це участь молоді. Заряди ріжних відділів організації, члени хорів, більшість присутніх у церкві й на салі — молодь. Учителі, учительки, фармерська й міська молодь, студенти середніх шкіл, університету, учительських курсів — всі вони брали участь у зїзді, цікавились ріжними справами, що були на зїзді порушені, всі вони робили враження свідомих, ідейних та діяльних Українців-католиків. Як мило, як радісно гляділи їхні батьки, коли бачили своїх дітей на сцені, чи підчас промов, чи підчас нарад — разом зі священиками і світськими діячами.

Б.У.К. у Саскачевані не доказує якихсь чудес. Того й не сподівається ніхто. Але оживлення громадського життя, а особливо виховання молоді, над чим працювало й працює Братство Українців Католиків, уже принесло гарні успіхи. Живим доказом того була якраз масова участь молоді на зїзді.

Одною з важніших частин зїзду — це промови. Люди, що вислухали ряд промов-рефератів ріжних людей і на ріжні теми, ідуть до дому підбадьорені, з ясними поглядами на ріжні справи та з сильною вірою в остаточну перемогу тих ідей і ідеалів, яким служить наша Церква й наша організація. Думки ті і стремління поширюються між суспільністю й ратують її від оспалости, бездільности і того страшного "айдойкерства", що так як ржа — точить національний організм.

Промови на зїзді Б.У.К.-а в Саскатуні були добре опрацьовані й осягнули свою ціль. Це друга заслуга Б.У.К.-а і зїзду.

ХАОС МІЖ ПРАВОСЛАВНИМИ В АМЕРИЦІ

Колись давно, ще заки царгородські патріярхи Фотій і Керулярій запровадили схиму, східна Церква жила буйним християнським життям, видала великих Отців Церкви, многих святих та створила прекрасний східний обряд. Та опісля як прийшла схизма, то стала вона мов той червак нищити східну Церкву, що відорвалась від пня католицької Церкви. Відірвана від єдности з Римом східна Церква, що любить називати себе православною почала повільно завмирати й розкладатися. Коли в католицькій Церкві видно життя, розвій, лад і працю, між православним є тільки мертвеччина, сварки, гризня, занепад і хаос. Так воно є по всіх краях і так воно є і в українській православній Церкві в Америці. На той хаос звертає увагу американська Українська Зоря з 22. серпня. Там читаємо, що редакція отримала цілий ряд листів про українську православну церкву в Злучених Державах, у яких говориться, що українська православна церква знаходиться в хворому стані.

Що злого бачуть в українській православній церкві заінтересовані особи? "Вони бачуть передусім брак авторитету та карности. Після їхньої думки, священики роблять, що самі хочуть, бо епископи бояться, що коли вони звернуть увагу цього чи тамтого священика на його свавільство, так він вийде з дієцезії разом з парохією та її майном. Ось тому то вони толерують всяку безкарність та замикають очі на погані діла своїх підданих, замісць самим усунути такого священика з дієцезії та показати іншим, що їх чекає, коли вони не задержать своєї священичої поваги.

Дальше звертається увагу на склад самого священства в обох українських православних дієцезіях, що є справді компромітуючим для української еміграції. Більша частина українського православного священства в Злучених Державах не має ні покликання до духовної праці ні найменшої підготовки до такої праці. Через це вони компромітують українську еміграцію перед американським світом, з яким мають до діла майже щодня. Що більше, маючи непевні характери чи чорну минувшину, деякі з цих священиків стають поганими прикладами для своїх власних парохіян та вбивають у многих цю крихітку вірування, яка ще в них осталась. Не диво, отже, що вони не всилі розвинути належно своєї праці та похвалитися якиминебудь успіхами.

Самі православні громади рівнож не стоять на твердому ґрунті, бо через часті зміни духовного проводу в цих громадах, через всякі непорозуміння з цим проводом, українські православні громади стають слабими та хиткими. Їхнє членство часто відпадає від українських громад та шукає душевного задоволення в якихсь чужих православних громадах. Дуже часто можна почути, що в даній місцевості існувала українська православна громада, а тепер вже її там немає.є

Але що найважніше це те, що українська православна церква в Злучених Державах поділена, бо має аж дві дієцезії, які завзято ненавидять себе та намагаються себе взаїмно знищити...."

Про православних епископів обох згаданих церков один православний Українець пише в "Українській Зорі" з дня 1. серпня таке: "Ми достовірно знаємо, що обидва православні епископи ще й досі ні разу не зійшлися в двох і навіть особисто не знайомі. Один каже, що я старший, чи там старіший, а другий каже: я правніший. Гординя, проти якої боровся Христос і бореться Церква, панує в серцях епископів і вони скорше зійдуться з рабіном на розмови, щоб обговорити спільно справи української церкви, ніж самі між собою".

В наведених словах є намальований чорний образ упадку української православної Церкви в Америці. Нема в тій церкві авторитету, карности ні любови. Хоч православні Українці люблять хвалитись що їх церква є забороло українства, то дійсність показує, що воно є інакше; православя є руйнуючим чинником у житті українського народу.

Світські люди, що глядять на цей хаос й хотіли би бачити православну церкву в кращому стані піддають думку, щоб скликати собор з духовних і світських людей, щоб він зарадив лихові. Одначе їх ня рада нічого не поможе. Ніякі собори православної церкви вилічити не можуть, бо хороба православної церкви є якраз у тім, що вона відірвана від життєдайного пня католицької Церкви. І доки в тім стані вона буде перебувати, буде завсіди всохлою й зігнилою віткою. Тому для православних є тільки один лік: покинути сліпих вождів й вернути до католицької Церкви. Тоді знову в них оживе правдиве релігійне життя і буде лад й корисна праця для загального добра українського народу.

Та щоб на такий крок могли рішитись наші збаламучені брати, треба просити для них Божої ласки тай з любовю вказувати їм правий шлях католицької віри й Церкви.

І це може, а навіть повинен робити кожний Українець-католик. Тим зробить велике християнське й українське діло.

("Світло")

ЕСПАНІЯ МІЖ МОЛОТОМ І КОВАЛОМ

З Еспанії надходять відомости, що країна опинилася між молотом і ковалом. З одного боку "вісь" вимагає приступлення до війни, а з другого — англійська бльокада вже тепер дається відчути.

Еспанія ще не встигла вибратися з руїн громадської війни і терпить недостачу життєвих засобів. Приступлення до війни при збільшенні англійської бльокади загрожує голодом. Тому думка про війну наводить жах на всі верстви населення. Багаті й бідні, аристократи й нижчі верстви — всі однаково проти війни. І як це не дивно, всі бажають перемоги Англії. Про це говориться скрізь отверто, без огляду на поліцію. Чутно скрізь скарги на тяжкий харчевий стан і злобні нарікання на вивіз до Німечини пшениці, мяса, овочів, яких самим бракує.

Особливо натискає на Еспанію Італія, яка не встані робити опір англійській фльоті. Тим часом Еспанці не вірять Італії, бо знають, що вона сама претендує на ті простори, які бажала б дістати собі Еспанія.

У правлячих колах розкол. Франко, міністр закордних справ Бейгбедер (вже уступив з уряду) та військова команда рішучо проти війни. Ґенерал Вігон, що недавно побував уБерліні, отверто заявив там, що Еспанія занадто слаба, щоб воювати. Тимчасом голова фалянґістів, Сунер, вимагає приступлення до війни. Армія ненавидить Сунера, як і фалянґістів взагалі. Недавно командант Валенсії розстріляв кількох фалянґістів за самочинні утиски бувших республиканців.

З огляду на все це не виключене отверте повстання проти влади з боку фалянґістів, яких підпихають на це німецькі та італійські пропаґандисти, щоб втягнути Еспанію у війну. Невдоволення Німеччини й Італії на Франка за те, що він не допускає до влади Сунера, росте.

Що довше витримує Анґлія, то більше Франко опирається німецько-італійським натискам. Можливо однак, що коли Німеччина покине наступ на Анґлію і разом з Італією повернеться до Середземного Моря, го Еспанія змушена буде піти з ними. — ("Н. В.")

Поголоски про нові польські арешти

Британське радіо передає, що одержано відомости з Польщі, що є під Німеччиною, що на протязі місяця вересня арештовано в Варшаві 5,000 Поляків.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРЕСПОНДЕНТ ПРО ЖИТТЯ В СОВЄТАХ

Генрі Кессиді, кореспондент Ассошіейтед Прес, надіслав з Москви до американсько-канадійської преси цензуровану кореспонденцію про політику Совєтів у звязку з теперішньою ситуацією, і з неї вибираємо кілька місць.

Кессиді пише, що теперішній комісар військових справ маршал Тимошенко переорганізовує армію на лад, що нагадує реґулярні армії інших держав.

Він завів офіцирські ранґи, примусове здоровлення старшин і сувору дисципліну, усунув політичних комісарів та відновив офіцирські відзначення включно до звізди маршала. Шефом ґенерального штабу став ген. Мерецков.

Та навіть з тим усім літні маневри червоної армії виявили, що не все є в порядку. Маршал Тимошенко нарікає на брак вишколення, військо запальчиво наступало, але без відповідної розвідки й забезпечення, занадто вперто боронило своїх позицій, але не виявило елястичности, а загально бракує організації.

В совєтськім уряді наступили зміни, при чім створено комісаріят державної контролі, який має наглядати над фінансами, працею і продукцією всіх державних організацій від колгоспу аж до міністерств.

В праці "спід-ап"

Лев Захарович Мехліс, бувроні і начальник політичного відділу в армії, став комісарем контролі.

В праці заведено "спід-ап" після проголошення декрету з 26 червня. Робучий тиждень має 6 днів, разом 48 годин, замість попередніх 5 днів з 35 годинами праці.

Робітників, що спізняються, або з якихсь інших причин не прийдуть до праці, або кидають працю (квітуються), засуджують на довголітню вязницю й накладають на них великі грошеві кари.

(Це означає, що робітники в Совєтах стали закріпощеними рабами, з яких держава витискає останні сили. Робітникові не вільно шукати праці, до якої він має охоту або здібність, а мусить до суду-віку працювати там, де його поставлять. — Ред.)

Урожай був середній, а зібрано його трохи пізніше, як звичайно.

(Стільки пропустила московська цензура про гаразди в совдепії).

НОВІ ВОЄННІ БАЗИ ДЛЯ АМЕРИКИ

З Буенос Айрес в Арґентині доносять: У добре поінформованих колах говорять, що треба сподіватися в короткому часі, що Бразилія й Чіле відступлять Злученим Державам нові бази для розбудови там воєнних доків, летниц, складів газоліни та амуніції. Після всякої правдоподібности Чіле відступить базу на Вальпарайсо, а Бразилія недалеко Пара. Є також можливість, що тепер згодиться на відступлення бази недалеко гирла ріки Плята, Уруґвай. Представники Злучених Держав Америки вже здавно робили заходи в Уруґваю, щоб дістати там бази. Але уряд Уруґваю, під натиском "одної сусідньої держави" (Арґентини), відмовився це зробити. Він давав Злученим Державам дозвіл на будову баз, але під услівям, що до тих баз можна буде заїзджати всім кораблям південно - американських країв. Злучені Держави відкинули цю пропозицію. Тепер Арґентина не натискає на Уруґвай і останній склонний прийняти первісну пропозицію Америки.

Часто буває:

Що людина, котру мало згадують, є для громади найвартніша.

Що людина, що її найбільше очернюють, є найменше винна.

Що людина, що ненавидить, є гірша, ніж та, що її ненавидять.

Що забагато сонця шкодить урожаєві.

Що дуб, що в нього бють вітри найсильніше, виростає найміцніший.

Що книжку найбільше шанованy читають найменше.

Що чеснот, які найбільше хвалимо, найменше пожадаємо.

НЕДІЛЬНИЙ ДЗВІН

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

ЖОВТЕНЬ

23 С Евлампія і Евлампії мч.
24 Ч Филипа ап., Теофана
25 П Прова і ін. мч.
26 С Карпа і ін. мч.

27 Н 19 по Сош. Христа Царя.
28 П Евтимія прп., Лукіяна прпмч.
29 В Льонгіна сот. мч.
30 С Осії прор., Андрея Крит.
31 Ч † Луки ап і ев.

НЕДІЛЯ 19-ТА ПО ЗІСЛАННІ СВЯТОГО ДУХА

Евангелія св. Луки, зач. 26.

Сказав Господь: Як хочете, щоб робили вам люди, і ви робіть таксамо. А коли любите тих, що люблять вас, яка для вас заслуга? Бо й грішники люблять тих, що їх люблять. А коли добре робите тим, хто добре робить вам, яка для вас заслуга? Бо й грішники те саме роблять. , А коли позичаєте тим, від кого сподієтесь відобрати, яка для вас заслуга? Бо й грішники грішникам позичають, щоб те саме відібрати. Але ви любіть ворогів, ваших, і добре робіть і позичайте, нічого за те не сподіваючись; а буде нагорода ваша велика, і будете синами Вишнього, бо він добрий для невдячних і злих. Будьте отже милосердні як і отець ваш є милосердний.

ЛЮБІМ СВОЮ ЦЕРКВУ І ЇЇ СВ. ОБРЯД

Самовільна зміна обряду є гріхом.

Без дозволу Апостольської Столиці, зміна обряду є гріхом. Гріхом є зміна обряду, бо це є непослухом для Найвищої Влади в католицькій Церкві, Намісника Христового, Голови Церкви. Папи кілька разів таку самовільну зміну заборонили якнайвиразніше.

Що кажуть про те Папи?

Папа Урбан VIII декретом з 7. II. 1624 наказує:

"Зєдиненим Українцям (Русинам), чи то вірним чи духовним, так світським як монахам — забороняється навіть з найбільш наглячої причини без особливого дозволу Ап. Столиці переходити на латинський обряд... а латинські архиепископи, епископи і їхні офіціяли хай не важаться під ніяким позором... принимати хотячих перейти на латинський обряд під карою неважности і під загрозою інших кар, що їх наложать на переступаючих — Його Святість і його наслідники, Римські Архиєреї."

Тому, що польське правління не хотіло допустити до проголошення цього рішення Папи Урбана VIII, то Папа Климент XII письмом з 29. VII. 1731, казав свому нунцієві переслати його відписи польським епископам, щоб вони проголосили його в своїх епархіях та перестерігали, а надто додав **заборону сповідникам намовляти греко-католиків** до переходів на латинський обряд при сповіді. Дійсно тоді проголосили це папське рішення латинсько-польські Епископи: львівський Скарбек, луцький Лупневський і виленський помічник Сапіга.

Світлої памяти Папа Венедикт XIV письмом з 18 вересня 1751 року до нашого митрополита Гребницького пише так:

"Наші попередники мерзились такими переходами і ми мерзимося, бо не знищення а збереження Унії бажаємо."

Бути добрими католиками а не латинниками!

Тому, що король Польщі опирався рішенням Урбана VIII, щодо заборони переходів, Венедикт писав: "Ми порушимо все, щоб рішення не було позбавлене наслідку", а в конституції **"Де мандатум целітус"** той самий Папа висказується за захованням не тільки східних обрядів але й національности: **"щоб ріжні їх (східніх обрядів) народности були збережені а не знищені і всі щоб (багато в небагатьох словах змістити), були КАТОЛИКАМИ а не ЛАТИННИКАМИ".** Ці постанови затвердив Папа Григорій XVI у свойому листі до Кардинала Михайла Левицького з дня 17 липня, 1841 р. і Папа Пій IX у свому листі з 17 березня 1856 року.

Ці заборони не є реторичними, пустими фразами, але видані під загрозами кар, а непослух таким наказам Апостольської столиці — є гріхом. Не може числитися добрим католиком той, що грішить непослухом Апостольській Столиці і мимо тяжкої заборони переходить на латинський обряд, як і той, що до такого переходу намовляє.

Важні постанови про обряд.

Всі давніші постанови Апостольської Столиці зібрав і торжественно проголосив Папа Пій IX. в т. зв. **"Конкордії"**, з якої головні постанови наводимо:

"Кожний обовязаний залишитися в обряді, в якому вродився, то значить в обряді, в якому правно залишились його предки.

Строго забороняється самовільна зміна обряду. Така зміна є неважна і ніяка. В надзвичайних випадках може на зміну дозволити тільки Апостольська Столиця.

Ані Хрещення ані св. Причастя прийняте в другому обряді з наміром зміни обряду його не зміняє. Ані не є дозволеним хіба на випадок найбільшої конечности.

В місцях, де трудно за духовного власного обряду, можна св. Тайни принимати в іншім обряді, тільки за виразним дозволом власного Епископа.

Кожний обряд треба гідно шанувати, але не можна мішати одного з другим.

Чужинці подивляють наш обряд.

Та не тільки страх перед упідленням і гріхом має нас держати при рідному обряді, але також його краса та привілеї повинні нас приковувати до нього.

Кожний хто перший раз (одначе без упереджень) пригляненться нашим богослуженням та церковним уладженням, мусить бути захоплений та одушевлений його красою. Наш обряд є повний поезії, намащення, достоїнства та величности. Чужинці подивляють красу наших церковних риз, архиєрейської мітри, іконостасів, співання в голос слів освячення.

Найстарший обряд.

Наш обряд є найстарший, він походить з Антіохії, звідтам—де була найкраще в апостольських часах зорганізована християнська громада. Звідтіль прийняв цей обряд і дещо додав свого Царгород, а з Царгороду поширився по цілому Сході.

Також у Римі впродовж трьох перших століть християнства панувала при богослуженнях, письмі та проповіді—грецька мова, як це свідчать написи в катакомбах та твори старохристіянських західніх письменників, як св. Іринея, або й таки римських письменників, як св. Климента Римського та Іпполита.

Зворушливі богослуження.

Наш обряд, як походячий з апостольських часів, зберіг ще спільноту молитви вірних з душпастирем. Духовний разу-раз взиває до молитви, а нарід на кожний зазив відповідає. В нашому обряді відправляється богослуження спільно духовним і народом одними устами й одним серцем. Нарід, зібраний на богослуженнях нашого обряду, молиться співом. Серце, слух і приклад других тягне до уваги й побожности, до чинної участи в богослуженні співом. І цей всенародній спів порушує до глибини душі й серця.

Один німецький старшина зайшов у часі світової війни до нашої церкви і так його захопив усенародній спів, що перестояв цілу Службу Божу, а на "Отче наш" залився рясними сльозами. Потім говорив, що всенародній спів більше промовляє до його душі, ніж органи.

Зрозуміла літургічна мова у наших богослуженнях повинні бути дальшим притягаючим чинником наших вірних. Церковно-словянська мова є споріднена не тільки нашій українській мові, але кожній словянській, а літургічну мову латинську зрозуміє хіба вчений, а маси народу, ба навіть часто й монахині, не розуміють латини зовсім.

Святе Причастя під двома видами.

Святе Причастя під двома видами є дальшим привілеєм нашого обряду. Це правда, що Ісус Христос є приявний під кожним видом цілий, але і це незаперечена правда, що Ісус Христос причащав апостолів обома видами, що навіть у Західній Церкві аж до 9 віку св. Причастя подавано під обома видами.

Доступність св. Тайни Миропомазання.

Свята Тайна Миропомазання належить до Епископської власти. У нас тільки в цей спосіб застережена ця св. Тайна Епископам, що Епископ тільки посвячує св. миро, а саму св. Тайну Миропомазання уділює священик. Через таку установу в нас звичайно всі охрещені приймають цю важну Тайну св. Духа, підчас коли в латинників через те, що уділювання св. Тайни Миропомазання застережена тільки Епископам, багато латинників не приймає її.

Многострадальна Мучениця.

Ми повинні любити свою Церкву, бо вона многострадальна Мучениця. Всі, що терплять, находять у нашому серці співчуття, навіть чужий, а тимбільше рідний. А наша рідна Мати терпіла, кровавилась через таких російських царів як Катерина II, що насильствами, і викликаною різнею в 1768 р. винищили св. Зєдинення на Правобережжі, Николай I, що скориставши з услуг зрадника-Юди Сімашка, здавив нашу Церкву, позасилавши багатьох священиків у глибину Росії та Олександер II, що на Холмщині й Підляшші на наших очах казав мордувати сотки й тисячі мучеників за св. віру, що по прикладові св. Йосафата радше прийняли геройську смерть, ніж зраду св. Віри.

о. К.

ТУГА ДУШІ ЗА ХРИСТОМ

"Як жажде олень до джерел водних, так багне душа моя до тебе, Боже", молиться псальмопівець.

Одначе невисказане почуття, яке виповняє душу, що любить Бога, це туга за Ним. Як син з далекої військової служби тужить за родиною, як доня, що вийшла в чужу сторону, тужить за своєю мамою, як обручниця тужить за своїм обручником, так ще більше тужить побожна душа за своїм небесним Обручником, для якого живе вона, для якого бється її серце.

Тужить вона за Ним у молитвах. Її серце бажає бути з Ним на молитві. Вона хоче при Нім бути. Так як стояв Мойсей перед Богом, так і вона хоче бути на молитві при Бозі. Так як стояли Апостоли перед Спасителем і допитували Його, так і вона хоче бути при Нім і говорити до Нього. Так, як сиділа в Його ногах Марія Магдалина, дивилася на Нього своїми тужливими очима, так і душа прагне того, щоб на молитві бути близько Нього, дивитися на Нього, слухати Його слів. Так як Марія, Мати Його Найсвятіша, ходила з Ним, оперта на Його рамя й говорила з Ним, так бажає й вона опертися на Нього й говорити Йому про все, що лежить їй на серці.

Тужить за Ним у своїх працях. Йде вона до заняття, але радше злетіла б вона до нього щоб при Нім бути. Руки її при роботі, занята вона своїми працями, та серце її при Нім, при Тім, що її всім життям, всією її любовю.

Тужить за ним у своїх болях, терпіннях. Тоді, коли захитана бурею смутку, хотіла б на нього опертися. Тоді, коли охляли її руки з утоми, хотіла би при нім хвильку відпочати. Тоді, коли всі її опустили, хотіла б до Нього пригорнутися. Переслідувана очернювана, зболіла серцем так дуже бажає за Ним, щоб перед Ним вискаржитися, вилити свої сльози, а з ними всі свої болі, найти при Нім упокоєння.

Як хора дитина, що в тяжкій недузі, палена гарячкою водить оченятами за мною, так і вона тужить за Богом, за Христом, щоб її розрадив, потішив.

Тужить за Ним у св. Причастю. Тут Він живий перебуває в Пресв. Евхаристії під видами тих маленьких частичок хліба, під видами тих капель вина. Тут Він живий, той сам, що царює на небеснім престолі. Тут Він зі своїми ласками, багацтвами. Тут у тій Пресв. Тайні, щоб приймати до Себе всіх, що потребують Його помочі, розради. Гоїть рани, дає хліб, боронить від ворогів, успокоює серця, дає силу проти покус, проганяє сум, наповняє серця, що Його люблять, невисказаними радощами, насолодою.

Рай, розкіш для Неї, коли може клякнути перед Його престолом і приймити до свого серця, злучитися з Ним. Щаслива, коли вступив Він до її душі, коли чує, йо її серце бється коло Його серця, коли чує як близькість Його серця наповняє її й огріває своєю Божою любовю.

І так усе тужить за Ним серце християнської душі, що щиро Його полюбила, що все до Нього привязана.

А Він? А Христос? Чи байдужий на те? Чи не дбайливий про ті її бажання? Про ту її тугу за Ним? Чи замкнені Його очі на її шукання за Ним, чи не чутке Його серце на її тугу за Ним?

Він за нею ще скорше затужив. Її ще не було, Він її вже полюбив. Вже давно-давно перед нею Він віддав Себе на хрест, щоб Своєю кровю купити собі її. Так полюбив її, так затужив за нею, так хотів з нею бути. Не тверде Його серце для неї. І Його серце тужить за нею.

Він при ній на молитві. Чує кожне її слово.

Він при ній у всіх її заняттях, працях.

Він при ній у її терпіннях, болях, опущеннях.

Він з хреста підіймає Свою святу руку, пригортає до себе, дає їй пити свою найдорожчу кров, кров зі свого Серця, а з тією кровю дає їй пити любов Свою, яка пливе до неї обильним потоком до її душі, до її серця.

Душе християнська! Отяжена працями, трудами, мучена клопотами, болями, терпіннями. Що в твоїм серці тільки бажання за Ним, тільки туги за Ним. Йди до Нього! Спіши до Нього! Бери Його до свого серця, здайся на Нього. Він Твоя поміч у трудах, упікун у недостатках, розрада в терпіннях.

Він упокоєння, любов для твого струдженого за Ним серця.

о. М. М.

Слова Відвічної Правди

В одній давній старинній церкві на стіні були виписані слідуючі слова:

Говорить Господь:

Ви називаєте Мене Спасителем — а не прибігаєте до Мене.

Ви називаєте Мене Господом — а не служите Мені.

Ви називаєте Мене Учителем — а не слухаєте Мене.

Ви називаєте Мене Дорогою — а не йдете за Мною.

Ви називаєте Мене Життям — а не жиєте Мною.

Ви називаєте Мене Правдою — а не вірите Мені.

Ви називаєте Мене Світлом — а не шукаєте Мене.

Ви називаєте Мене Милосердним — а нічого не просите в Мене.

Ви називаєте Мене Премудрим — а не запитуєте Мене.

Ви називаєте Мене Добрим — а не любите Мене.

Ви називаєте Мене Всемогучим — а не почитаєте Мене.

Ви називаєте Мене Праведним — а зневажаєте Мене.

* *

Чи не придалися б ті самі слова в кожній іншій церкві? Коби люди прочитували ці слова з увагою бодай раз на тиждень, їх життя відмінило ся напевно. Гіркий це докір зі сторони нашого Бога і Спасителя.

Потреба віри

Летун Бертрам пише ось як у своїх споминах з летунської пригоди: "Блукаємо довгих 16 днів. Ми не найшли жадної поживи. Вже нема води. Ми пропащі. Що буде з нами? Чи голодом і спрагою помремо? Чи подуріємо? Ми молоді, хочемо жити, жити! Я впялив очі в безконечне зоряне небо; виджу спадаючий метеор. Знаходжу дорогу, одинокий вихід: я молюся! Серед тихої ночі говорю "Отче наш", слово за словом, і віддаю в Божі руки мою долю. І ось полуда впала з моїх очей. Ми пізнали правду, що чоловікові треба сильної волі і віри. І залізна воля зломиться без віри!"

Так говорить чоловік, що 26 років гадав, що без віри в Бога можна обходитись.

25-літній ювилей парохії в Ню Йорку

Парохіяльний комітет української греко-католицької парохії при церкві св. Юра в Ню Йорку видав відозву до українського громадянства в Ню Йорку, в якій читаємо між іншим:

"Саме цього року минає 35 літ від хвилини оснування першої й одинокої до нині української греко-католицької парохії в Ню Йорку, яка по ріжних світлих і сумних переживанням триває й розвиваеться до нині.

"Памятку цеї історичної події в житті наших скитальців, що шукаючи кращої долі, покинули рідний край та опинились на американській землі й зажили в Ню Йорку, і в 1905 році згуртувалися в парохію при церкві св. Юра — задумує парохіяльний комітет при цій церкві відсвяткувати цілим рядом ювилейних (радісних) торжеств упродовж 1940-41 рр."

Далі обговорюється в відозві роди торжеств, й заповідається, що в неділю, дня 27 жовтня, відбудеться з цеї нагоди Святочний Ювилейний Концерт в Карпатія Галл, на якому святочну промову виголосить Преосвященний Кир др. Іван Бучко. В концертовій програмі візьмуть участь відомі артисти, пані Марія Сокіл і проф. Антін Рудницький.

Українські щоденні школи в Злучених Державах

Тепер у Злучених Державах є 16 українських щоденних шкіл.

З них 9 ведуть Сестри Василіянки. В тих школах вони мають 37 учительок і 650 дітей.

Сестри Служебниці ведуть 7 шкіл. Вони мають 12 учительок і 455 дітей.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Повідомляю всіх членів і прихильників українських греко-католицьких парохій в окрузі Алвена, Саск., що я маю своє стале помешкання в домі п. Йосифа Яблонського в Алвені-місті. У всіх справах церковно-народніх прошу зголошуватись до мене на адресу:

о. М. Оленьчук,
Box 150. Алвена, Саск.

Школи для навчання школярів отворили перший раз Греки в році 500 перед Христом.

ПОРЯДКИ БОГОСЛУЖЕНЬ

ЖОВТЕНЬ
27. Нед. 19 по Сош., і Царя Христа —
Егремонт
Лейзленд
Калмар
ЛИСТОПАД
3. Неділя 20 по Сош. —
Равнд Гилл
Галич
Беверлі
8. Св. Димитрія —
Голден
Гей Лейк
Ледук
Нарон Лейк
10. Неділя 21 по Сош. —
Коперник
Едсон
Фор-Фар
17. Неділя 22 по Сош. —
Калмар
Менлі
Вох
21. Собор св. Михаїла —
Равнд Гил
Торсбі
Торгилд (празник)
24. Неділя 23 по Сош. —
Лейзленд
Егремонт
Калдер
BASILIAN FATHERS
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя 19 по Сош. — Вільна
20. Неділя 18 по Сош. — Стрий
27. Неділя 19 по Сош. — Смокі Лейк, св. Онуфрія.
ЛИСТОПАД
2. Субота — Бонивил (Аншав)
3. Неділя 20 по Сош. — Айрон Ривер, Спедден.
8. св. Димитрія — Редвотер, Давинг
8. св. Димитрія — Редвей, початок базару о год. 3. пополудні.
10. Неділя 21 по Сош. — Редвей (базар), Смокі Лейк св. Параскеви (празник).
17. Неділя 22 по Сош. — Белліс, Куквил.
21. Собор св. Михаїла — Стрий, Глендон (базар)
24. Неділя 32 по Сош. — Смокі Лейк св. Онуфрія, Вільна (базар).
BASILIAN FATHERS
Box 8. Radway, Alta. Тел. 4.

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя — Ланівці.
ЛИСТОПАД
3. Неділя — Приймове
8. св. Димитрія — Алвена, фарми.
10. Неділя — Боднарі
17. Неділя Алвена, фарми
21. св. Михаїла — Алвена, місто
24. Неділя — Ланівці.
о. М. Оленьчук.
Алвена, Саск.

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя — Доброводи (Посвячення Хрестної Дороги) Фостон (Посвячення запрестольного образа).
ЛИСТОПАД
3. Неділя — Куликів
8. В.М. Димитрія — Кизів (празник)
10. Неділя — Рама
17. Неділя — Бобулинці
21. Архистратига Михаїла — Понас Лейк (празник)
25. Неділя — Доброводи.
Українська Католицька Місія, Рама, Саск.

ЖОВТЕНЬ
27. Келд — Валлей Ривер (місто)
ЛИСТОПАД
3. Неділя — Давфин, Шел Ривер
8. св. Димитрія — Петлюра, Алонза
10. Неділя — Келд, Ешвил
17. Неділя — Гилберт Плейнс
21. св. Михаїла — Роблин, Валлей Ривер (фарми)
24. Неділя — Гленелла
о. Михайло М. Сирник,
Box 64. Давфин, Ман.

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя — Сенді Лейк.
ЛИСТОПАД
3. Неділя — Город
8. св. Димитрія — Долини, Елфинстон (о. Коцаба)
10. Неділя — Озерна, Сомик (о. Коцаба)
17. Неділя — Шол Лейк
21. св. Михаїла — Сенді Лейк
24. Неділя — Долини, Ерікзон (о. Коцаба)
Українська Греко-Католицька Місія в Сенді Лейк. Тел. 90-4.

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя — Чехів
ЛИСТОПАД
3. Неділя — Стінен (у п. Корби)
8. св. Вмч. Димитрія — Григорів храм)
10. Неділя — Гигорів
17. Стінен (церква св. Николая)
21. св. Михаїла — Прісвил
24. Неділя — Чехів
Українська Греко-Католицька Місія в Прісвил, Саск.

У стейті Айдаго були чинні вулькани коли Колюмб відкрив Америку.

Тепер загально признають лиш три океани: Атлянтійський, Тихий і Індійський.

ЖОВТЕНЬ
27. Нед. 19 по Сош. і Христа Царя —
Іннісфрі Р. М. Б.
Івасюки
Делф
Мириам
Чипмен
Новий Київ
ЛИСТОПАД
3. Неділя 20 по Сош. —
Стар
Москалики
Восток
Дервент (цер. Вознесення)
Борщів
4. — Благодарственна Служба Божа на Борщеві.
8. Св. Великомученика Димитрія —
Іннісфрі (В. Ч. Хр.)
Енгел Лейк
Чипмен
Благодарственна Служба Божа на Москаликах і річні збори.
10. Неділя 21 по Сош. —
Вегревил
Ендрю
Скаро
Моркемб
Лейк Белвю (коло Гіля)
Гиллярд
17. Неділя 22 по Сош. —
Краків
Новий Київ
Виллингдон
21. Собор св. Михаїла —
Дервент (св. Юра)
Плейн Лейк
Лішор
Івасюки
Чипмен
24. Неділя 23 по Сош. —
Делф
Іннісфрі (Р.М.Б.)
Мириам
Восток
Вегревил
BASILIAN FATHERS
Mundare, Alta.

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя — Арран Весна
ЛИСТОПАД
3. Неділя — Арран
8. Св. Димитрія — Ст. Филипс
10. Неділя — Норквей
17. Неділя — Арран Весна
21. Св. Арх. Михаїла — Сван Плейн
24. Неділя — Глен Алдер
о. Н. Сірий,
Арран, Саск.

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя — Етелберт, Мінк Крік
ЛИСТОПАД
3. Неділя — Етелберт, Форк Ривер
8. св. Димитрія — Куліш, Полл Ривер
10. Неділя — Пайн Ривер, Виннипегозис місто
17. Неділя — Етелберт, Савт Бей
21. св. Михаїла — Драй Ривер, храм, Гарланд.
24. Неділя — Мінк Ривер, Україна.
о. І. Колцун,
Етелберт, Ман.

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя 19 по Сош. —
Талберг, Гадашвіл
BASILIAN FATHERS
612 Flora Ave., Winnipeg, Man.

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя — Витків
ЛИСТОПАД
3. Неділя — Геффорд
8. св. Вмч. Димирія — Кридор ,храм.
10. Неділя — церква св. Николая коло Пархоми.
17. Неділя — Орлів.
21. св. Михаїла — Січ (храм)
Українська Греко-Католицька Місія, Геффорд, Box 282. Тел. 37

ЖОВТЕНЬ
2. Неділя — Келд
о. А. Роборецький,
Box 64. Давфин, Ман., Тел. 118.

ЖОВТЕНЬ
27 Неділя — Самбург
Дня 28, 29, 30 і 31 жовтня та 2-го листопада **великий осінній базар в Народнім Домі в Принс Алберт.**
ЛИСТОПАД
3. Неділя — Принс Алберт.
Український Греко-Католицький Парохіяльний Уряд, Принс Алберт

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя — Канора
о. Петро Пасічник.
Канора, Саск.

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя — Борщів.
о. Петро Криворучка,
304-4th Ave. North, Saskatoon.

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя — Гонор, закінчення св. Місії.
ЛИСТОПАД
3. Неділя — Гімлі.
о. А. Луговий,
Вінніпег, Ман.

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя — Доброводи
Українська Католицька Місія, Рама, Саск.

ЖОВТЕНЬ
27. Нед. 19 по Сош. — Горані
ЛИСТОПАД
3. Неділя — Сифтон
8. Вмч. Димитрія — Дрифтінг Ривер, празник.
10. Неділя — Фишінг Ривер
17. Неділя — Відень
21. Собор св. Арх. Михаїла — Венлав, празник. Мінк Крік, празник.
24. Неділя — Грендвю (місто)
о. Мирон Кривуцький,
Сифтон, Ман.

ЖОВТЕНЬ
27. Неділя — Кендіяк
ЛИСТОПАД
3. Неділя — Ріджайна
8. Св. Димитрія — Тондер Крік
10. Неділя — Гренфел
17. Неділя Ріджайна
21. Св. Михаїла — Годжвел
24. Неділя Кендіяк
о. А. В. Фик,
1644 Оттава Ст., Ріджайна, Саск.
Телефон: 22053

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ

Пращальний вечір

(Монтреал, Квебек).

Парохія св. Духа на Пойнт Ст. Чарлс, в Монтреалі, Кве., пращала свого довголітнього і трудящого працівника Впр. о. Ігумена Йосафата Тимочка ЧСВВ, дня 12 вересня. Місто-предсідатель Павло Бучковський висловив подяку о. Тимочкові за цих поверх вісім літ тяжкої і невпинної праці на полі церковнім і народнім. За його старанням і Отців, котрі з ним обслугували цю парохію, ми багато поступили вперед. Ми купили площу під церкву, що коштує $5.100, ми поставили парохіяльну салю, де гуртується наша молодь.

Відтак зложили щирі желання і вручили о. Тимочкові дарунок від парохії.

Дня 15 вересня парохія св. Архистратига Михаїла при Ібервил вулиці устроювала пращальний вечерок для свого пароха . Йосафата Тимочка в парохіяльній салі. Коли ввійшли на салю о. Тимочко, о. ан, о. Гевко і о. Котович, присутні повитали їх грімкими оплесками. Отці засіли на приготовані їм місця. О. парох Тимочко провів молитву. П. Місюрак подав огляд праці о. Ігумена Тимочка за час його побуту в монтреальській парохії, кілько за його старанням зроблено, а все те свідчить про терпеливість і витривалість о. Тимочка. Бесідник бажав отцеві від Бога многих літ і витривалости до дальшої праці.

Пані Бородай від Сестрицтва Серця Христового Зложила щирі желання і вручила дарунок. П. Місюрак покликав до слова п. Теленька, котрий дав велике признання о. Тимочкові за його працю в монтреальській парохії, бо був навіз свідком які прикрі хвилі переніс о. парох і ті, що співпрацювали разом з ним, а все через довги, що тяжіли на парохії.

Відтак мандолінова орхестра під проводом п. Дідуха відограла милозвучно пару пісень. Іван Гнесько від молоді Б.У.К.-а зложив щирі желання і вручив дарунок. П. Дідух від хору і орхестри зложив щирі побажання і вручив дарунок. Володимир Чумак зложив щирі желання від парохіян а п. Мамалига вручив дарунок від парохії. П. Поремський пожелав усякого добра і кріпкого здоровля до праці на церковній і народній ниві. П. Володимир Босий зясував тяжку працю о. Тимочка для нашої парохії. П. Климчук від української молоді зложив щирі бажання і щасливого повороту назад до нас.

Відтак Впр. о. Тимочко зложив щиру подяку зарядам і всім котрі разом з ним працювали для добра парохії й українського загалу, "Бо — сказав о. Тимочко — я сам нічого не годен був би зробити. А так за Божою ласкаю а вашою поміччю все перебулося. Одного лиш прошу у Всевишнього, щоб панувала між вами любов і згода і послушенство до своїх отців, до зарядів а дітей до родичів. Коли між вами запанує любов і згода, то щоб не знати які прикрости навістили вас, ви їх легко перебудете. Заслуги, котрі ви мені нині приписуете, належаться не лиш мені, але також о. Жанові, о. Гевкові і о. Котовичеві, і тим отцям, котрі працювали спільно зі мною в монтреальській парохії. Я відїзджаю, але моє місце перебирає Впреп. о. Жан. Майте до нього повне довіря і помагайте йому в його праці, то за Божою ласкою і вашій спів праці робота в вашій парохії піде вперед

"Не пращаюсь з вами на все. Бог позволить, то вас ще відвідаю."

Опісля промовив Впр. о. Йосафат Жан ЧСВВ висловлюючи надію, що при спільній праці пароха і парохіян буде продовжувана робота в парохії і дорешти буде сплачений довг. Пращаючи о. Й. Тимоча о. Жан побажав йому скорого повороту.

На закінчення відспівано многоліття всьому духовенству й українському народові.

Парохіянин.

Президент Розвелт сказав у радіевій промові, що Злучені Держави будуть далі давати Британії всяку матеріяльну по[illegible] війська.

Вшанували заслуженого піоніра-громадянина

(Монтреал, Квебек).

Жена шановного піоніра Микити Бучковського з родиною приготовила несподіванку свому мужеві в день його 60-ліття родин. В неділю, 28-го вересня по Службі Божій зійшлася родина і кревні до помешкання Ювилята і зложили йому сердечні желання.

П. Бучковський уродився 29. вересня, 1880 року, в Іваню Пустім, повіт Борщів. До Канади приїхав 1905 року й осів ся в Монтреалі і тут лупає канадійську скалу по нинішній день. Початки були дуже прикрі в Канаді, але він давав собі раду. В 1907 році одружився з Антоніною з Качковських в англійськім костелі св. Анни, бо наших церков ані отців у Монтреалі ще не було.

Обоє цікавились родинним життям і посвятились працювати для свого народу і своеї св. Церкви. Ввесь час були в зарядах організацій церковних і світських і своєю працею приєднали собі багато прихильників. Так що в день його 60-літніх уродин не лиш родина, але й приятелі зготовили йому несподіванку в парохіяльній салі при Сентер вулиці. По вечірні приятелі запросили ювилята і його рідню до салі, де весело перевели той вечір.

О. парох Гевко провів молитву й висловив п. Бучковському якнайщиріші побажання прожити на многі і благі літа для добра нашої Церкви й українського народу.

По цім слідувала приятельська забава. В часі забави зложили признання п. Бучковському за його працю: пп. Іван Дроздович, Константин Станімир, Михайло Майка, — гість з Америки, Лев Дибат від Української Молоді, Богдан Волощук, від жіноцтва Маланя Кушнерик і Анна Майка.

Від так пані П. Лежа і Іван Теленько вручили дарунок ювилятові, а від Української Молоді вручив дарунок Богдан Волощук і пожелав многих та благих літ.

П. Бучовський зі зворушенням подякував присутнім за таку милу несподіванку.

Потім п. Іван Дроздович віднісся з просьбою до присутніх, щоб зложили жертву на українську пресу, а то на "Українські Вісти" й "Український Робітник". Константин Станимир зазначив, що ми маємо парохіяльний дім і на нім тяжить довг, отже, щоб про цей довг присутні не забули. П. Іван Теленько і пані Маланя Зальопана перевели збірку на призначені цілі. Збірка на дім принесло $29.60, на "Українські Вісти" $1.25, на "Укр. робітника" $5.75.

В помешанні шан. ювилята на заклик п. Павла Бучковського, зложили на фонд "Українських Вістей $9.25. Жертвували слідуючі: По $1.00: Микита Бучковський, Антоніна Бучковська, Антін Сікорський, Теодор і Катерина Кароль, Лев Дибан і Михайло Бернацький з Америки, Степан і Сабіна Бучковські.

По 50 центів: Анна Майка, Семен Касіян, Павло Бучковський, Павло Випрук, Іван Теленько.

По 25 центів: Юлія Сікорська, Стефан Зальопаний, Семко Хіжий, Антоніна Задорожна.

Разом з того ювилею для п. Бучковського зібрано на "Українські Вісти" $10.50.

По збірці в галі відспівано українському священству і українському народові Многая літа.

Приятель і Гість.

Від Адміністрації У.В.—Складаємо щиросердечну подяку нашим далеким приятелям у Монтреалі за їх щедрий і патріотичний дар на "Українські Вісти." А Вп. п. М. Бучовському шлемо щирі побажання з нагоди 60-ліття його уродин. Нехай Бог благословить.

Фамілійний обід

на якому не забули про осінню кампанію "Українських Вістей"

В неділю, 13. жовтня, п-во Орест і Емілія Жарські в Едмонтоні справили обід для своїх приятелів з нагоди першого року свого подружжя. Присутні побажали п-ву Жарським многих і благих літ та кріпкого здоровля.

По обіді п. Йосиф Мельни[illegible]нію "Українських Вістей і попросив присутніх о жертви. П. Орест Демків перевів збірку, котра принесла $3.00. Слідуючі гості жертвували:

Панства: Майовські, Пилип, Жарські, Савчукевичі, Мельничуки, Кулії. Панна Галя Жарська, п-а Марія Клапоущак, п-а Марія Приступа, п-а Галя Летавська, п-а Ольга Летавська, пп.: Орест Демків, Віктор Жарський, Стах Крижановський, Едвард Попик, пані П. Джансон.

Присутній.

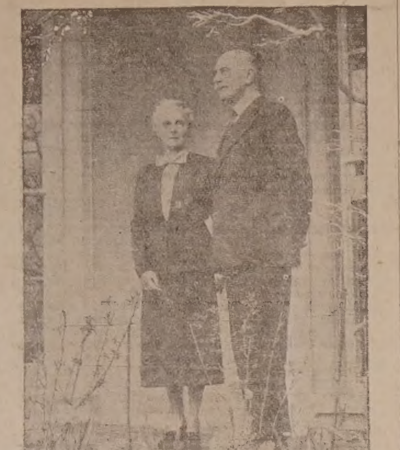

У ВІДВІДИНАХ У ПРЕЗИДЕНТА РОЗВЕЛТА — Минулого тижня відвідали президента Розвелта генерал-губернатор Канади ирл оф Атлон і його дружина принцеса Елис.

ВІСТИ З САСКАТУНУ

В суботу, 5 жовтня, приїзджає вечером Впр. о. М. Оленьчук, наш довголітній канадійський місіонар. Вістка про відвідини Впр. о. М. Оленьчука Саскатуну, рознеслася мов блискавка. В неділю рано о. місіонар відправив Службу Божу в каплиці наших українських Сестер. Відтак о. М. Оленьчук виголосив гарну поучаючу проповідь в парохії. Не одному й сльоза капнула. Вже одинадцять літ минуло як колись о. Оленьчук обслугував парохію Саскатун.

Тої ж неділі відбулись у парохії квартальні збори. Збори перевелись взірцево.

Слідуюча неділя, це неділя зїзду. В цім тижні в парохії робиться приготування. Викінчується церкву на всі порядки.

В пятницю вечером приїзджає з Вінніпегу Всеєв. о. д-р Василь Кушнір на зїзд.

В суботу зїзджаються люди з ріжних місцевостей на зїзд. З Мондеру приїзджає албертійський голова Б.У.К.-а Впр. о. Химій, відтак приїзджає Впр. о. Корба з Йорктону.

В неділю, 13-го жовтня рано, спішать вірні до нової церкви. Отці відправляють а вірні приступають до св. Тайн. О 10 годині починається Служба Божа. Церква, хоч велика, заповнена по береги. Службу Божу відправив Всеєв. о. д-р Кушнір. Науку виголосив о. місіонар Корба.

Після Служби Божої наступив спільний обід гарно приготовлений жіночим товариством.

О третій годині входить до салі премієр Саскачевану п. Петерсон й посли.

Вечером відбувається контест приготований Всеч. о. М. Горошком.

У понеділок, 14-го жовтня, відбуваються ріжні засідання і з тим зїзд кінчиться.

Всі присутні на зїзді висказали свій подив Саскатунцям за таку гарну муровану церкву, котрою всі Українці так величаються.

Кореспондент.

Посмертна ,згадка

Дня 23 вересня помер на удар серця бл. п. Павло Сидяла в Філмор, Саск. Походив з Галичини, тернопільського повіту, до Канади приїхав перед першою війною і з жінкою й дітьми фармерував коло Мусжов, а 1933 року перенісся коло Філмор і там жив до смерти.

Полишив у глибокім смутку жену Катерину, шість доньок і трьох синів. Поховано його на цвинтарі в Мусджо.

Спи, дорогий наш мужу і тату, нехай Тобі буде канадійська [illegible] Родина.

Зі Звіринного Світу.

Полози

Певно всі читачі памятають оповідання — "Боа констриктор", яке написав Іван Франко. В тім оповіданні він описує величезного гада в людськім тілі, що в латинській мові називається Боа конскриктор, а в мові українській — полоз. Англійці називають цього гада "питон."

Полози належать до родини гадів, яка в зоольогії називається Боіде, а в цілім світі є їх девять відмін — три в Африці, а решто шість в Індії, Малаях, Індо-Китаю, на островах Суматра, Ява, Борнео, Нова Гвінея і в Австралії. Полози центральної та південної Америки, Мадагаскару й Полінезійських островів, між якими анаконда є найбільшою відміною, належать також до тієї самої родини, але до відмінної підродини. Відріжняються вони від решти полозів тільки тим, що в голові мають о одну кісточку менше ніж усі інші.

Багато було суперечок щодо того, хто осягає більшого розміру, полоз чи анаконда. Найбільші полози знаходяться в Малаях та в Індії. Полози південної та центральної Америки, які між іншим відживляються ріжними рослинами, звичайно менші від полозів в інших краях та від місцевих анаконд. Великий полоз часто є довгий яких вісімнадцять стіп (без голови, бо міряють звичайно лиш забитих), а більшість є від 12 до 14 стіп. Як полози так і анаконди водяться недалеко від води, лиш що полози можуть відживляти ся й рослинами, та багато свого часу проводять лазючи по деревах. Чигаючи на свою жертву, полоз або анаконда часом залазить до води й тримає на поверхні тільки ніздрі.

Фізична сила навіть невеликого полоза просто неймовірна. Він легко може задусити чоловіка на смерть. Великий полоз може задусити й проковтнути й дорослого підсвинка або й телятко до 80 фунтів ваги, а ще перед тим як ковтнути, він скручує свою жертву мов ковбасу, ламаючи кожну кістку в тілі. Все ж майже нічого не відомо про те,'щоб полоз нападає й на людину, коли людина його чимсь не подратувала. Трапляється, що полоз нападаєе й на людину, але головно тоді, як йому хтось наступить на хвіст. Навіть у таких випадках видаеться, що він лиш бoрониться, бо все обмежується лиш меншими ушкодженнями.

Ніхто не знає як довго живе полоз. В зоольогічних садах тримали їх довгі роки й навіть по упливі чверть століття вони мало що виростали, отже припускають, що вони живуть дуже довго. Прицім також було спостережено, що полоз може жити без поживи надзвичайно довгий час. Не має нічого дивного, коли зловлений полоз відмовляється їсти протягом шести місяців або й року. При одній нагоді, коли зловлений полоз уже два місяці лежав у клітці й відмовлявся від поживи, пустили до його клітки щура, думаючи, що гад захоче його вбити, а потім і зїсти. Та полоз лежав [illegible] ніякого страху. Як щура настрашити, то він було сховається між кільцями тіла полоза, або просто сяде на них. Щура лишили в клітці на два тижні й давали йому їсти. Аж одного ранку доглядач завважив, що на шиї полоза було вигризено мяса на кілька цалів завглибшки, а біля хвоста то аж кости оголилися. В той час як щур прогризав тіло полоза, той, видко ані не рухався. Щура зараз відтіль забрали. І хоч полоз не брав поживи аж 14 місяців, всі його рани цілком загоїлися й заросли шкірою.

Одною з надзвичайних рис полоза є його здібність розтягати не тільки шкіру, але й мязи та розсувати свої кости, щоб вмістити в середину чергову пайку поживи. Здається неможливим, аби він міг розтягнути свою пельку до такої міри, щоб проковтнути дорослого підсвинка, навіть скрученого в форму ковбаси. Промір такого підсвинка щонайменше буде два рази більший чим промір найгрубшої частини полоза. Та полоз уміє так відкрити свої щелепи, що паща виглядає мов великий мішок. Потім при допомозі великої кількости слини, аби уникнути тертя, то одним то другим щелепом він натискає на зловлену та скручену тварину, й по кількох могутніх ковтках все знайдеться в його середині.

Від одної до двох годин потрібно полозові, щоб проковтнути молоду антильопу, й за других пару годин вона знайдеться вже в шлунку. Зараз по проковтненні, тіло полоза розширяється до подвійної або й потрійної своєї нормальної грубини, й то на довжину яких трьох стіп. Цікаве також те, що полоз не дбає яким боком посилає зловлену тварину до свого шлунка. Часом він починає від хвоста, часом від голови. Якщо тварина мала роги, то він ковтає її з рогами. Деколи ті роги по тім вилазять через його тіло, й доки внутрішні соки їх розчинять, стирчать мов гаки. Згодом всі рани позаживаються так, що й сліду не останеться по них.

Полози належать до яйценосних тварин, цебто таких, що кладуть яйця, з яких вилуплюються молоді. Яйця мають мягку але міцну шкаралупину, білобрудного коліру, й по розміру нагадують гусячі яйця. Полозиха може знести нараз аж до 50 яєць. Ті яйця вона огріває своїм тілом, лишень багато тепла вона не може дати, бо це тварина з холодною кровю. Все ж дехто твердить, що в часі висиджування, температура полоза в якийсь незрозумілий спосіб підноситься. Та як тільки молоді вилупляться, мати їх покидає й зачинає своє нормальне життя, а діти інститнктовно дбають про себе.

Оповідають про один дивний випадок, коли полоз упився алькоголем. В провінції Наталь в Африці, зловили 18 стіп довгого полоза й завязали до мішка. Наніч його поклали до ляборaторії, де на поличках стояли всякі препарати тварин, запрезервовані в алькоголі. Полоз уночі розірвав мішок і почав шукати виходу. Виходу не знайшов але розбив багато слоїків з алькоголем і так упився алькогольною парою, що лежав мов колода, коли слідуючого ранку прийшли до нього.

Полоз може витримати сильні удари. Року 1935 в Північній Родезії, недалеко міста Аберкорн, величезний полоз виліз на дорогу й простягнувся впоперед. Надіхало авто, але тому, що полоз лежав на повороті, керуючий автом не мав змоги вже зупинитися, й переїхав його. Пізніш він оповідав, що відчув лиш удар у щось мягке, хоч йому здавалося, що на дорозі лежала груба рура для води. Зрозуміло, що він тепер уже знав, що переїхав, але думав, що полоз не витримає такого удару. Другого ранку він поїхав, щоб здерти з нього шкуру, але з полоза там і сліду не було. В Танганайці одного разу переїхав полоза наладований двотоновий тяговий трок, але він поплазував далі, мов би нічого йому не сталося.

ВАЖНЕ ЗНАТИ ФАРМЕРАМ

В послідних часах чув я ріжні бесіди всяких дорадників, балакунів і критиків, які їздять з бесідами поміж фармерів і говорять їм, що влада в Оттаві або нічого не робить, або не хоче аби фармері продали всю пшеницю та дістали за неї чим мога більше грошей. Всі ті критики, або як декуди їх прозивають, "гавкуни", плетуть нашим і другим фармерам, що уряд навмисно так робить, аби фармерам було зле. Та кожний понятний чоловік знає, що уряд нічого такого не робить, бо коли всім добре, коли є добрі ціни, є де продати, є робота для всіх — тоді й урядові і добре й легко. Тоді нема клопотів з довгами, з безробіттям, з реліфом, з судами і прочим. Як є в краю добробут, як усім добре, тоді й урядом може бути перший-ліпший; але як зле, як кріза, недостача, тоді справа мається інакше для уряду, який би він там не був — ліберальний чи консервативний.

Тою справою пшениці, цін, збуту її і т. п. я заінтересувався і написав до федерального міністерства в Оттаві за поясненням. На днях одержав відповідь і подаю її в українськім перекладі, аби знали українські фармері Західньої Канади правдивий стан, а не пусту балаканину, та аби не давались дурити себе політичним або іншим підлизникам і дурисвітам.

Слідує переклад:

СТАНОВИЩЕ ДОМІНІЯЛЬНОГО МІНІСТРА РІЛЬНИЦТВА В СПРАВІ ПШЕНИЦІ

По повороті Домініяльного Міністра Рільництва, дост. Й. Г. Гардинера, з Заходу, звернено увагу Домініяльного Департаменту Рільництва на редакційну статтю, яка появилася в Едмонтон Джорнал і яку передукували другі часописи. В тій статті було сказано, ще деякі рішення в справі пшениці були відложені на пізніше тому, що Міністр Рільництва був зайнятий другими справами.

Редакція Едмонтон Джорнал є вповні свідома того факту, що Міністр Рільництва не має нічого до діла з продажжю пшениці, бо "Канада Грейн Акт" і "Гвіт Борд Акт" є і все були під адміністративною контролею Міністр Торговлі.

Як член уряду з Західньої Канади, дост. Гардинер є членом Пшенишного Комітету Державної Ради і, можна сказати, він був би членом цього комітету без огляду чи він був би Міністром Рільництва, чи ні. Як член парляменту з осередку провінції, що продукує найбільше пшениці в Канаді, і самий як продуцент пшениці, його зовсім природно, обходить доля західнього фармера.

Воно є тяжко зрозуміти деяких людей. Ще недавно парляментарна опозиція робила закид міністрові, що він, беручи на себе другий департамент, втікає від проблеми збуту пшениці. А тепер знов йому роблять новий закид, що він затягає вирішення проблеми пшениці через задержання посади Міністра Рільництва. Однак неоспоримим фактом є те, що чи він зробив би одно чи друге, то це не змінить його відношення до проблеми пшениці. Головне питання є: яке є його відношення і становище що до питання пшениці?

Становище Міністра Рільництва та Міністра Торговлі є ось таке: тому, що через війну неможливо є продуцентові пшениці продати цього року поважну часть його пшениці — він мусить дістати фінансову допомогу. Федеральний уряд є одиноким авторитетом що ділав у цьому напрямі внаслідок трудношців, у яких найшовся продуцент пшениці.

а) Уряд задержав на державних статутах законодавство з 1939 року, силою якого фармер дістає допомогу, коли урожай у його окрузі є нижче 12 бушлів з акра. Ця допомога виносить від $1.00 до $2.50 від акра за половину його засівної площі.

б) Уряд задержав на державних статутах законодавство з 1939 року, силою якого фармер може дістати завдаток приблизно 50 центів за кожний бушель пшениці, що він може доставити до Гвіт Борду.

в) Уряд ухвалив закон у 1940 році, силою якого фармер може дістати заплату за "сторедж" збіжжя на його фармі.

г) Уряд установив квоту, силою якої фармер може зараз продати по 5 бушлів з кожного пшеницею засіяного акра по приблизно 50 центів за бушель. (Ця квота вже є декуди піднесена до 8, 10 а навіть 15 бушлів з акра).

Уряд є свідомий того, що всі отсі підприйняті кроки не усунуть лиха, та що фармері будуть мати трудноші поплатити свої конечні життеві видатки, [illegible] податки, кошти жнив та молочення, довги по склепах, платню робітникам та кошти направи машинерії. Однак уряд вірить, що провінції, муніципали та бизнесові установи поможуть фармерам остільки, оскільки є це в їх силі, покінчити збір урожаю тими грішми, які він дістане після уложеної збіжевої квоти. До цеї пори жнива йшли без опізнення і уряд вірить, що й по тих околицях, де жнива приходять пізніше, фармері дістануть таку саму кооперацію, яку дістали фармері по тих околицях, де жнива починаються раніше.

Як Міністр Рільництва, він уважає, що в міжчасі обовязком уряду є пильно слідити за всякою наглою проблемою, яку війна може витворити відносно рільництва й бути готовим зарадити її скоро тільки вона появиться.

Досі уряд по змозі розвязав кожну наглу проблему відносно молочних продуктів, яблук, безрог, пшениці і других фармерських продуктів і надалі буде готовий дати поміч у всяких нових проблемах, які можуть повстати. Міністр Торговлі розсліджував способи давання фармерам завдатку на збіжжя задержане дома на фармі на случай, коли Велика Британія не забере з Канади настільки пшениці, щоб уможливити дальшу відповідну квоту від акра. Коли потреба завдатку на задержане на фармі збіжжя покажеться конечною, тоді уряд оголосить спосіб давання такого завдатку.

Рівночасно дост. Гардинер, як Міністр Рільництва й заступник інтересів продуцентів пшениці, уважає, що кожний доляр, якого завдяки заходам федерального уряду має в якій небудь формі фармер дістати, повинен перш усього йти прямо в руки фармера. Міністерство Рільництва є тої гадки, що місцеві уряди повинні повести свої справи так, щоб узяти від фармера лиш як можливо найменшу частину тих грошей, якої буде вимагати їх крайня конечність. Міністерство уважає, що під фінансовим оглядом надходяча зима буде для фармера задля воєнних причин одною з найприкріших, хоч і слідуюча по ній зима може бути не менш прикрою. Серед таких обставин ніхто не повинен числити на поправу визнесу на Заході фармерами через великі закуп на цього року або через поважну сплату довгів затягнених попередніми роками. Міністерство є того переконання, що ніхто не повинен у теперішній прикрий час домагатися від уряду Канади постарати стільки гроша, щоб зробити такі закупна та сплати можливими.

Міністр Рільництва є того рішучого переконання, що чим більше пшениці задержить фармер на своїй фармі, тим більше довгу він зможе нею сплатити ще заки війна скінчиться, чим міг би це зробити при помочі якого небудь завдатку даного тепер на запоруку його пшениці. Дальше, він є тої гадки, що замість брати запоруку на пшеницю й давати завдатки на сплату довгів за машинерію, морґеджів, затягнених податків і банкових позичок, воно буде кориснійше для фармера позволити ріжним кредиторам брати від нього на рахунок довгу пшеницю. Коли б таке сталося, то тоді кредитори постарали б приміщення на цю пшеницю і в той спосіб зробили б місце по елеваторах на дальшу квоту для фармерів. Дальше, коли б таке сталося, тоді бизнесові підприємства і ті, що колектують податки, повинні бути приготовані дати фармерові вищу ціну за бушель ніж теперішня ринкова ціна пшениці, бо нема сумніву, що ті, що тепер приймуть пшеницю в заплату за довг, у відповідний час дістануть за неї вищу ціну.

На закінчення, Міністр Рільництва є того переконання, що так, як це було в минулому, так і на будуче федеральний уряд подбає за конечні потреби фармера, які повстануть з причин злучених з війною. Фармері й бизнесмени можуть з повним довірям руководитися цим фактом. Однак, серед теперішних воєнних обставин, ніхто не повинен сподіватися того, щоб уряд Канади шукав грошей на побільшення бизнесу в якій небудь частині Канади або на сплату істини давніше затягнених довгів.

* *

З повищого ясно виходить, що уряд не спить де ходить о справи фармерів, але головою муру не пробє в цей тяжкий воєнний час, коли не має куди продавати й висилати продуктів з Канади.

Орест Жеребко,
Блейн Лейк, Саск.

Осінна Кампанія для Зміцнення Нашої Преси

З ВЕЛИКОГО МИНУЛОГО

Лисоня

Коли йтимеш з Бережан на південь, пільною дорогою, що веде до Посухова й Потутор, ліворуч, по другому боці розлогої долини Золотої Липи, знімається могутня, широкохребетна горбовина. Це Лисоня.

Її природа така, як назва. Лиш під самим верхом 399, на східньому збіччі, росте невеликий лісок, що сходить удолину річки Цинівки, до південного краю села Шибалина. Лисоня опоясана від заходу Золотою Липою та від сходу Ценівкою, схожа на зофоролo величавої твердині, збудованої могутньою рукою Титанів довкола Бережан.

На цьому заборолі у весні 1916 року розгін московської навали розбився об слабу, малочисельну горстку Українських Січових Стрільців. По нинішній день залишились там сліди колишніх крівавих змагань.

За 20 літ роботяща рука українського хлібороба й щедра, плодовита природа затерли знаки минулого. Збоча Лисоні пишаються нині загонами управних піль: шелестять з вітром лани вівса, до сонця вилискується блідорожеве квіття гречки, повне гомону бджіл і комах. Глибокі яри, де колись збиралися до наступу сотні У. С. С., порослі густо високими травами, любують око мандрівника багацтвом ріжнобарвного квіття. На горі, в ліску, де пролилось стільки стрілецької крови, западені окопи поросли ліщиною й буйною травою. Знаки минулого прикрило нове життя.

Довколишні села, зруйновані війною, відбудовані. У селянські хати прийшло нове молоде покоління, що не бачило війни. Але їхні батьки й матері зберегли в тямці страхіття военних днів. Вони збережуть також спомини про славні діла Українських Січових Стрільців. На пустарях Лисоні залишились ще сліди колишньої борні: ями від гранат, западені та зарослі останки военних станиць. Тут і там цікаві пастушки відкрили могилу або завалений гранатою стрілецький рів і добувають з них старі, поржавілу зброю та останки военного виряду, що залишились там немов на доказ правди татових чи маминих розказів про велику війну.

Свідками крівавого танцю, що перед двадцяти роками огорнув усю Европу, залишились і тут цвинтарища поляглих. Два на Лисоні та один, найдорожчий нам, 70-ти героїв У.С.С. в Посухові. В ньому спочивають кістки дорогих товаришів зброї, що жертвою молодого життя засвідчили про славне минуле стрілецьких замагань і боротьби народу за волю.

* *

На початку вересня 1916 року сема російська армія повела наступ на становища австронімецької південної армії, що займала фронт від Галича до Зборова. Москалі вдарили рівночасно в південне крило армії та на її центр, коло Бережан від Потутор до шляху Бережани-Козова. Вони не вдержали удару Москалів і ввечері 2 вересня залишили фронт на Лисоні. Вночі ранком, поширюючи пролом, рушили далі, на Посухів. Для ліквідації пролому вислали полк У.С.С., що стояв тоді як дивізійний запас у Посухові.

Першу відсіч ворогові дали дві сотні Першого Куреня У. С. С. (Мельника і Сушка), що пішли до бою ще ввечері 2 вересня. Вони спинили, після кровавих нічних сутичок, розгін Москалів на верху Лисоні і здержали їх похід до появи інших сотень. Вранці 3 вересня перший курень ударив на лісок Лисоні, а другий пішов наступом на сідло 327 і верх 348. Після важких кровавих боїв, ведених у метушні, коли невідоме було дійсне становище обох сторін, проти непомірної переваги ворожих сил, оба курені відбили до полудні становища на хребті і вдержали їх до приходу запасів. Таким чином У.С.С. спинили наступ Москалів, відсунули їх зверху в долину Ценівки й поправили свою позицію на догіднішу для дальшого наступу.

Бої на Лисоні тривали два дні. Москалі кидали щораз то нові сили, але не вдіяли нічого. Їм таки не вдалось стануги вдруге на горі. Врешті вечером 4 вересня союзні війська відбили при допомозі нових запасів усі втрачені позиції.

Але Москалі не залишили фронту у спокою. Після кілька денної перерви, дня 16 вересня вдарили вдруге. Цим разом на позиції турецької анатолійської дивізії, на Диких Ланах, на південь Потутор. Того дня У.С.С. знов допомогли врятувати загрожену ситуацію. Вдаривши від Посухова, на праве крило Москалів, коло фільварку Миливка і захопивши 300 полонених У.С.С., приневолили Москалів відступити назад.

Дня 30 вересня Москалі повели третій удар на становище 55 дивізії і проломали фронт на сідлі 327. Тоді останки полку У.С.С. займали становище в Потуторах. Москалі без великого труду захопили Лисоню та окружили У.С.С. у Потуторах. Кілька годин ішов нерівний бій. Стрільці окружені зі всіх сторін Москалями, боролись доки стало сили й набоїв. Та не діждавшись підмоги, ті, що залишились при життю, попали в московський полон. Лиш малий гурток стрільців, під проводом четаря Труха*) прорвався пробоєм через перстень ворога й добився до Бережан.

* *

Кривавий був вересень, 1916 року для У.С.С. У боях за Бережани втратив полк понад 1,000 людей, майже всіх боевиків. Найбільше потерпіло стрілецтво в бою на Лисоні. Тоді з цілого полку, що числив понад 1,300 стрільців і 44 старшин, залишилось 600 стрільців і 16 старшин. Бій на Лисоні був найкрівавішим з усіх боїв, зведених У.С.С. за ввесь час 6-літніх змагань.

Крівавилось стрілецтво на Лисоні, але й Москалям завдало смертельні рани.

Лисоня кріва, Лисоня непереможна залишиться символом вічної боротьби українського народу за правду й волю, за справедливість і власну державу. Заповітом для прийдешних поколінь того що лиш великі жертви, доконані збірним, однодушним змаганням доводять до побіди-перемоги.

Б. Гнатевич,
сотник У.С.С.

*) Четар Трух — тепер о. Андрей Трух, Ч.С.В.В., широковідомий місіонар в Канаді.— Ред. У.В.

ЗМІЦНІМ НАШУ ПРЕСУ ПОКИ ЧАС!

Нехай ця осінь пройде під кличем поширення і скріплення

"УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ"

Це значить — кожний з нас мусить допомогти "УКРАЇНСЬКИМ ВІСТЯМ": відновленням передплати, жертвою на пресовий фонд та заохотою і спонукою до передплати тих, що не передплачують ще "УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ"

Успіх пресової кампанії залежить від того, що ВИ ОСОБИСТО зробите для часопису. Не сподійтесь, що "хтось другий" зробить те, що ВИ повинні зробити. Сповніть свій обовязок ВИ САМІ.

Іде тут не про великі суми гроша. Вистарчить кілька долярів, щоб вирівнати передплату й дати щось на пресовий фонд. Отже зробіть це скоро. Зробіть це ЗАРАЗ!

Ukrainian News
10012 - 109 STREET EDMONTON, ALBERTA

ЩО ГОВОРИТЬ ПЕНЬ ДЕРЕВА

Рубач зрубав лісного велита. Повалений на землю лежить величезний дуб, що сотки літ кидав тінь довкруги себе в гарячі дні. Відколи він вийшов з жолудя, уплило споро часу. Багато рослин виростало, жило й завмирало, багато людей перейшло по світу за той час, а він усе стояв гордий і здоровий.

Коби так він міг говорити! Кілько ж то цікавих річей він розказав би нам!

Але питати дуба про події, що розігралися довкруги него, значило б вимагати від нього неможливої речі. Можемо однак вчинити щось іншого, можемо записати його про головні випадки в його житті, а він відповість нам, якщо тільки потрапимо ту відповідь здозуміти.

Розгляньмо докладно поверхню його пня на зрубі. Ось довкола осередньої точки видимо більше або менше рівні кола. Почислім їх уважно. Начислили ми їх наприклад рівно 90. Знаємо тепер, що той дуб прожив 90 літ. Те говорять нам ті кола, або як їх називаємо слої.

Приходить нам на думку питання, чому так легко можна відріжнити поодинокі слої?

Під самою короною має кожне дерево ніжну тканку, котра розвивається вже, коли дерево є ще дуже молоде і — як відомо — видає кожного року аж до своєї смерти верству дерева внутр і верству мязги на вні, так що старші верстви дерева є вже в середині, а окружають їх молодші. Верства дерева утворена на весну, коли соки обильно кружать, складається з многих, обширних комірок. За те осінна верства має мало комірок а більше волокна. Тому легко можна відріжнити весняне дерево від осінного, а тим самим і границі приросту в кожнім році.

Коли вже знаємо вік дуба, питаймо його далі, досліджуючи пильно його зруб, а може довідаємось ще чогось цікавого.

Бачимо зараз, що не всі слої є однаково грубі: декотрі з них є тонці то вони вказують на літа сухі, або на літа, коли дерево мало дуже багато овочів, а через те потерпіла грубість слоя.

Дуже широкі слої вказують на вогкі літа, в котрих ріст дерева відбувається зовсім добре.

Коли хочемо знати, котрі літа були сухі, а котрі вогкі, дійдемо то того легко, числячи слої від найсвіжішого, що пов став у біжучім році.

А що означають знов місця спорошковані, гей би спорохнявілі? Говорять вони нам про дуже гострі зими. Верства дерева, доперва що утворена, була занадто виставлена на зимно, котре її знищило, а в слідуючім році наросла на ній нова верства, як звичайно. Тут можемо собі обчислити, кілько таких гострих зим дерево перебуло.

Але то ще не все. Декотрі слої творять перстень рівної грубости довкола, інші натомість є в однім місці грубші, а в другім тонші. Тим говорять вони нам, що дерево наслідком якоїсь перепони не могло належно розвинути своїх корінів з тої сторони, або щось тамувало йому розвій галуззя. Кількість таких неправильних слоїв повчає нас, як довго дерево росло в таких несприятливих обставинах.

Підбехач

Дуже недобре діло брехати! Брехнею, кажуть люди, світ перейдеш, та назад не вернешся. брехун собі ворог і людям зло робить. Усякий зна цю правду, одначе усяк бреше. Не на рівно: один бреше на всі заставки, інший бреше по трішки, оглядаючись: а все недобре діло брехати. Хоч ти на пів пальця збрешеш, а лиха наробиш на ввесь вік. Огляділеся лишень круг нас, на кого карлючка закарлючиться? Оттой як сватався, так казав, що в нього дві слободи і грошей повні комори: одурив дівчину, пішла за нього, та й плачеться по весь вік: бо не тільки нічим вдержуватись із діточками, та глядіть лишень чи є що їсти! Другий позича гроші, божиться: "Через год," каже "віддам"; а год минув, не тільки рост, а й істе пропало! Інший каже: давайте попереду гроши ки, я вам мудрих книжок понапишую. Грошики зчистив, а за книжками хоч і не приходьте. "Цур дурнів", каже "одурив вас, буде з мене: слухайте ось вам кумедії"... Та як усе розказувати, як, хто і коли збрехав, так і до світа не перекажеш їх. Ми тільки подумаймо об тім, що недобре діло брехати: недобре для себе, а другому такого наробиш, що й ні відчитаєш нічим. Ось слухайте!

Просив Порхім Остапа, щоб пішов за нього старостою до Хіврі. Хівря була дівка годяща, була хазяйка роботяща, мала й худобинку: а Пархім теж парубок голінний, хоч куди. Остап, нічого робити, каже: "Добре, піду, аби чоловіка зискати."

Зустрівся з Самійлом. "Зділай милость, Петровичу Самійле," каже Остап, "іди зо мною підбрехачем за Пархіма до Хіврі!"

— Та чи зумію лишень? — каже Самійло: — зроду не був у цім ділі!

— Та воно не трудно, — каже Остап. — Я буду починати брехати, а ти підбріхуй: звісно, як старости брешуть про парубка, за кого сватають; а без брехні вже не можна! Я збрешу на палець, а ти підбріхуй на цілий локоть, то й закінчаєм діло, запємо могорич; а молоді опісля нехай живуть, як знають!

— Добре, Остапе, зумію! Піду, добуду паличку й зайду за тобою, — сказав Самійло й потягся додому.

Зібралися старости, як довг велить, узяли хліб святий під плече, палички в руки, пішли до Хіврі.

Увішедше в хату, помолилися, хазяїну поклонилися й почали казати законні речі про порошу, про князя, про куницю і звели на красну дівицю. Добре все. Старі Хіврині усе слухають, далі почали розпитувати, що є в молодого.

— Та у нього чимало є чого! — каже перший староста.

— Де то чимало! — каже підбрехач. — У нього всього є багацько.

— Є й волики.

— Та які волики! Таки настоящі воли.

— Є й овечата, — почина перший староста.

— Та які овечата? Таки настоящі вівці! — підбріхує Самійло.

— Є й хатина.

— Та яка хатина? Настояща хата, новісінька, просторна.

— І в господарстві не дуже кому дає волі.

— Та таки й нікому. Сам усім орудує, і що хоче, те й робить.

Хіврині старі аж плямкають, що таке добро достанеться їх доньці, та й почали питати, хто іменно парубок.

— От, коли знаєте, Пархім, — сказав Остап.

— Терешкович, Понура, — Договорив Самійло.

— Е, себ то кривий на ногу? — спитала мати Хіврина.

— Та він так трошки храма, на одну ногу, — сказав перший староста.

— Де то храма? І не на одну, а він і обома не здужа ходити! — підправив підбрехач.

— Та трохи чи не косий? — пита батько Хіврин.

— Та так, косенький на одно око, — каже староста.

— Де то вже на одно? І не косенький овсі, він і обома нічого не бачить! — доповнив підбрехач.

— Та він щось горівку часто вжива? — питається батько.

— Так, випе по трошки, коли та коли, — каже Остап.

— Де то коли та коли? Таки по всяк день, і таки не потрошки, а пє, поки звалиться.

— Та кожуть, щось там нашкодив, так чи не буде йому биди? — допитується батько.

— Яка там біда? Може провчать трошки, — сказав староста.

— Як то можна трошки? Його таки гарно кат кнутом попібє, та й на Сибір зашлють, — закінчив підбрехач.

Після такої розмови що батькові та матері Хівриним робити? Впровадили нечистю старостів і трохи чи й не позивали ще за бешкет, що за такого жениха приходили сватати їх дочку. А на парня пустили славу, що й по вік не збув.

Дуже не добре діло брехати.

Г. Ф. Квітка-Основяненко.

К. Г.

ДЕСЯТЬ ЗАПОВІДЕЙ АЛЬКОГОЛЮ

1. Пий вино, горілку й пиво щоб вічно бути здоровим. Що йно хороби серця, печінки уприємнюють життя.

2. Не пий ніколи води, щоб твій розум не був ніколи чистим, як вода. Пий багато алькоголю, бо тоді не будеш знати чого ти хочеш, а таких людей найбільше люблять.

3. Пий багато горілки. Горілка зробить тебе жорстоким. А жорстоких і брутальних людей пошукують часто на приятелів і товаришів.

4. Пий багато пива, щоб ослабити свою волю. Люди сильної волі пробоєм йдуть у життя а ти чейже цього не хочеш.

5. Пий багато вина, щоб забути про турботи й журбу! Ти міг би ще колись хотіти пізнати причини своїх турбот і хотів би певно їх усунути, — але пощо труду і зусилля.

6. Не пий ніколи безалькогольного вина, тому, що в ньому не сфермeнтувалися ще поживні части, значить — не зіпсувалися. Це чейже далеко розумніше пити вино вже у знищенім виді.

7. Йди кожного дня до корчми або до кнайпи. Нічого ліпшого не зможеш зробити з тяжко запрацьованим грошем і своїм часом.

8. Від часу до часу добре впийся, щоб люди бачили, що ти маєш за що пити і що ти є мужчиною.

9. Пий передовсім коли ти є з іншими. Ніякий інший напиток не доводить так скоро й успішно до колотнечі, сварки і бійки, як горілка, пиво й вино. А людей задиркуватих і охочих до сварки скрізь поважають і люблять.

10. Пий при кожній нагоді. Всі так роблять і чому ти маєш бути гірший від інших?

("Відродження").

о. П. Божик

Що бачив я у Східній Канаді

На другий день, себто 24-го липня, я піднявся з ліжка дуже рано й поглянув крізь вікно на двір з поверху де я спав. Місто Киченер стояло задумане в минувшину, руху не було видно на вулицях, тільки молочарі торопились зі своїм товаром; то тут то там видно було їх візки на вулицях, — молочарі з пляшками в кошиках поквапно бігали від хати до хати своїх покупців і там біля дверей клали пляшки з молоком, щоб люди мали що влити до кави на сніданок. З комінів у фабриках клубами вибухав дим, йшов просто вгору мов жертва праведного Авеля й високо над містом зникав десь у безмежних просторах. Мовчки стояли буйні каштани і явори на бульварах поприхідники й ніби втирали очі свої від солодкого сну. Десь далеко за містом попахкувала льокомотива й чути було глухий дзенькіт коліс об залізничі рейки. Небо синіло над містом і околицями. Схід багрів і серед промінів показалося мов велике колесо сонце. Проміні вдарились по верхах дерев і домів у Киченері й віддзеркалились у вікнах будинків.

Я вмився й подався до церкви і в добрім розположенні Всеч. оо. Ізидор Борецький і Вол. Божик повставали, умились та відправили богослужения в церкві. Сніданок ішов своїм порядком, який приготовив мій син.

XXII.
Гемилтон, Онт.

Всі три ми рушили автом до Гемилтону, бо хотіли бачити давнього мого приятеля Всеч. о. Михайла Оленьчука, пароха дотичної церкви. Через містечко Галтон моє авто рвало вперед. Сонце поволи йшло небом угору й сипало жаром на спокійне Онтеріо. Дорога до Гемилтону це була інша дорога, не та, що нею ми їхали з Торонта до Киченеру, асфальтована, по боках росли дерева і квіти. Коли мені це вільно, то я назвав би Онтеріо краєм квітів. Скільки їх тут є! І які квіти. Всюди квіти і ще квіти. Навіть серединою гостинця дерева і квіти, шумні, великі, розкішні, веселі, усміхнені.

Гемилтон находиться в долині над Великим Онтерійським Озером, числить около духа відправив богослуження за вмерлих... Як свиставки у фабриках дали знати, що вже сема година рано, оба молоді 150,000 жителів ріжних народів, а між ними около 500 родин українських. Місто заложене около 130 літ тому, находиться 40 миль на південь від Торонта. Ми віхали до Гемилтону з північно-західнього боку. По дорозі вступили до римо-католицької катедри; вона находиться під горбом при гостинці. Є це коштовна церква, коштувала один міліон долярів тільки сама будівля, вівтарі у церкві та інші окраси внутрі не зараховані до вище згаданої суми. Має дві прегарні та імпонуючі стрілисті вежі зпереду і два ряди гострокінчастих вікон у стінах. Готський стиль виконаний у цілій ширині. Катедра — окраса міста. Журналісти коли приїздять до Гемилтону, за всяку ціну відвідують цю прекрасну будівлю й поміщують у своїх публікаціях відповідні статті.

Входячи до церкви сейчас кидається в вічі прегарний високий престіл, гень там на переді, перед яким вгорі кліпає вічна лямпа перед престолом, на якім у кивоті находяться Найсвятіші Тайни. Видніють два ряди грубих і високих кольон, що підпирають дах. В горі прегарні зводи. На стінах гарні образи у відповідних місцях, однак їх небагато. Вікна масивні, кольорові, зображають особи святих. Всюди добірна різьба. Легкими фарбами помальовані стіни, що не разять очей.

Та вже найбільше звертає на себе увагу вирізьблена Христова Дорога, це є чотирнадцять образів мук Христових. Розказував нам якийсь Англієць, мабуть сторож церкви, вибритий, в окулярах, скромно одітий, середнього віку, що Христову Дорогу купила якась пані в Парижі, заплатила за неї $25,000. Я приглядався до тих образів. Чудесно вирізьблені, всюди видніє пропорція і хист різьбаря.

Коли я приглядався до тих образів, мимохіть прийшло мені на думку, що сказав би редактор одного українського часопису в Вінніпегу, коли б поглянув на ті статуї. Мабуть він зараз написав би двометрову статтю у своїм часописі, що парохіяни, які учащають до тої церкви, Англійці, Французи, Італійці та інші через стації незадовго мусять стати Поляками, бо стації після думки того редактора, то ні більше ні менше ,лиш польський звичай, і хто їх має в церкві і на них дивиться, цей мусить стати Поляком.

Історія стацій походить з Єрусалиму, їх видумали та впорядкували отці Бернардини.

Ми всі три, я, мій син і о. Борецький клякнули перед Найсвятішими Тайнами і змовили молитви в намірі щасливої нашої їзди по Онтеріо.

Ми вийшли з катедри підкріплені молитвами і святинею. Сонце доходило до півдня. Як ми сіли в авто, молодий о. В. Божик, звертаючись до мене, сказав:

"Татуню, чи ми, Українці, будемо мати коли таку гарну катедру, як отся, що ми в ній були?"

"Трудно", відповів я знеохочено. "Чому?" запитав він далі. "Тому, бо наш нарід розбивають вороги католицькі, а через це трудно нам дійти до належної величі і слави. Хіба може колись пізніше."

О. Борецький ,що сидів на заднім сидженні, нахиляючись до мене, сказав: "Не можу усвідомити собі того, як може який небудь линвоскок гукати проти нашої церкви й заложувати іншу церкву, собі до вподоби. Також дивно мені, що за тими звихненими людьми йдуть деякі Українці і зачисляють себе до тих новомодних церков. В нас у Галичині, хоч би чоловік який був мудрий, він він не буде заложувати якоїсь нової церкви. Там є респект до церкви, а тут того пошанівку до церкви куда менше."

"Не дивуйтесь," відказав я. "Щоб так було у нас, як тепер є, на це працювала світська преса літами. Підривала постійно повагу Церкви, а коли вже грунт був підготований, тоді вилетіли чорні птахи з тих редакцій і гайда організувати свою церкву. А люди, як люди, йдуть туда, де миленько до них говорять та багато обіцюють. Свистунівство явилось на тім тлі, що ніби автокефалія відбудує Україну. На тім самім тлі явилась у Злучених Державах і в Канаді жуківська Церква. Знова ж карпаторуська церковна організація появилась у Злучених Державах і в Канаді тому, що епископ Адам Филиповський обіцює москвофілам, що його церква постарається о те, що буде неділима Росія від Камчатки аж поза Карпати."

"А що це за церковна організація, що отець сказали, то жуківська і карпаторуська?"— запитав ввічливо о. Борецький. Тоді я розказав історію цих двох церковних організацій.

Ми приїхали на приходство Всеч. о. Оленьчука і висіли з самоходу. На жаль отця не було дома, а коли вернеться, господар, що доглядає церкву й церковне обійстя, не міг нам докладно сказати. Хата отця з червоної цегли збудована, велика, двоповерхова, досить прилична. В Західній Канаді наш священик, здається мені, такої хати не годен мати, бо могла б бути за коштовна.

Ми вступили до церкви. Церавк досить гарна, але не надто велика, збудована з цегли. Має дві копулі зпереду на дахові. В середині чистенька, досить прибрана, має гарний престіл. Може змістити 300 осіб. Оба будинки, церква й парохіяльний дім, коштують на мій розсудок $30,000. Під церквою находиться саля для Рідної Школи і громадських сходин. На стіні в салі я бачив великий образ з товстими рамами, в образі — у грубім білім папері вставлені знимки ктиторів і фундаторів церкви та їх імена. Такий образ з ктиторами повинен находитися в кожній нашій салі що при церкві. То дуже гарна памятка й заохота молодих поколінь для пожертв і праці на церковному полі.

Я довідався, що в Гемилтоні крім зорганізованих наших греко-католиків є мала румунська церква, до якої ходять частинно буковинські Українці хоч там правлять по румунськи. Та громадка людей приняла вже григоріянський календар, зараз потім, коли в Румунії наступила зміна календаря. Це було зараз по світовій війні, здається 1923 року.

В Гемилтоні є невеличкий гурток свистунівців, унівців і гетьманців. Я зрозумів, що там панує розгардіяш український, подібно як у Торонті та в інших містах Канади. Однак наша греко-католицька громада зі своєю церквою і сталим священиком домінує серед усіх тамошніх Українців і займає більше як дві третини всіх Українців.

(Далі буде).

ГОЛОВНЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО в справах: Звязок зі Старим краєм, горожанські папери, шифкарти, купно-продаж гавзів, акрів, фармів та інших ріжних справ. Залучіть марку за відповідь.
D. GERYCH, Notary Public, 652½ Main St., Winnipeg. Res. Tel. 21 176.

ФОНД ОСІННЬОЇ КАМПАНІЇ "УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ"

С. Кобилянський,
Селкирк, Ман. $1.00
Забава з нагоди 60-ліття дня уродин п. Микити Бучковського, Монтреал, Онт., в його домі і галі принесла $10.50
До збірки закликав п. І. Дроздович і п. Павло Бучковський. Збіркою зайнялись пп. Іц. Теленько і Малания Зальопана.
На похороннім обіді по бл. п. Дмитрі Кошманові, Трібюн, Саск., зібрано $6.10
Збірку прислав Всеч. о. Фик. Всч. о. М. Колодій,
Рама, Цаск. $1.00
На зїзді від Заряду Б.У.К.-а в Саскатуні $10.00
О. Ребрита, Роблін, Ман. $1.00
Чибий А., Етелберт, Ман. $1.00
Всч. о. М. Сірий прислав збірку:
(1) На поминальному богослуженні за бл. п. Єлени Свіргун у Ст. Филипс, Саск. $1.40
(2) Підчас свята "День Піонірів" в Арран, Саск. ... $3.00
Забага з нагоди 25-ліття подружжя п-ва Ів. Приступи в Едмонтоні, на заклик п. Г. Демкового зібрано $3.00
Підчас обіду з нагоди першого ювилею супружого життя п-ва О. Жарських, Едмонтон, Алта. $3.00
Збірка Всч. о. М. Кривуцького:
(1) В Українській греко-католицькій церкві в Тутзейд, Ман. $3.10
(2) В українській греко-католицькій церкві в Сифтоні, Ман. $7.55
Впорядчикам збірок і жертводавцям складаємо щиросердечну подяку. Завзиваємо наше громадянство до дальших нескупих збірок на Фонд Осінньої Кампанії.
Адміністрація.

УВАГА — КАЛМАР І ОКОЛИЦЯ!

В неділю, 27-го жовтня, зараз по Службі Божій у церкві коло п. Підгірного відбудеться відчит в салі коло церкви.
Буде промовляти бесідник з Едмонтону.
Того самого дня пічнеться спільною вечерею в міській салі Калмар БАЗАР.
Вечеря о шестій годині.
Всіх радо витаємо!

З Укр. Народнього Дому в Едмонтоні

Повідомляємо всіх співаків, що проби співу відбуваються кожної середи і пятниці. Просимо співаків точно приходити на проби, бо внедовзі задумуємо виступити перед ширшою публикою. Просимо особливо мужчин, що колинебудь співали, помогти нам у цьому виступі.

* *

Рідна Школа відбувається в пятницю від 5.30 до 1 і в суботу цілий день. Українські родичі, дайте своїм дітям своє рідне виховання. Безробітні звільнені від оплати.

* *

Курс українських народніх танків відбувається кожної середи від 5 до 7 години.

* *

Курс музики для початкуючих у вівторок, о 5 годині.

* *

В суботу відбудеться **ФАМІЛІЙНА ЗАБАВА-ТАНЕЦЬ!** До танців приграватиме добірна орхестра, старокраєві мельодії.

* *

В неділю, в годині 3-ій пополудні відбудуться збори всіх членів української греко-католицької парохії св. Йосафата в Едмонтоні в справі зміни календаря.

* *

В неділю вечером відбудеться **Концерт - Спів** заходами Аматорського Гуртка і Рідної Школи. Велика й ріжнородна програма. Приходіть усі і кличте своїх знайомих.

ЗАРЯД.

29-та річниця школи св. о. Николая в Вінніпеґу

Святочне отворення Української Католицької Школи св. о. Николая і день річниці відсвяткує школа в неділю 29-го жовтня ц. р. в салі Братства св. Івана Милостивого при 607 Флора Евеню. Проситься Вп. громадян міста Вінніпеґу й околиць прибути на цей день о годині 8 вечером, де буде спільне прийняття для гостей і делеґатів від українських орґанізацій. Кому лежить на серці добро й будучність українського народу, та щоб наша молодь була вихована в українськім католицькім дусі, той постарається бути на цій річниці.

За Комітет Школи:
Д. Мальчевський, предс.
А. Кушко, секретар.

Ще в XIV столітті вживано цукру лиш як ліку. Тепер він щоденний корм.

Що спричиняє сивіння?
Що робити, щоб не сивіти? Як привернути сивому волоссю назад його природний колір, природним способом? Пишіть по безплатний обіжник HAIR & SCALP SPECIALTY (Dept. D) 10158-97th St., Edmonton, Alta.

Застрілили найбільшого медведя і вовка

В лісах Бр. Колумбії застрілив один Американець найбільшого дотепер відомого бурого медведя. Він мав 8 стіп довжини а його вік оцінено на 50 літ.

А знову на підгірю коло Гай Ривер в Адберті один Індіянин застрілив лісового вовка, який був 7 стіп довгий від носа до хвоста, а високий на три і пів стопи. Зуби в нього були довгі на цаль. Вовк зажер кільканадцять штук худоби цього літа, заки його вбито.

Фрай кандидує на мейора в Едмонтоні

Ситизенська організація в Едмонтоні номінувала своїх кандидатів у міських виборах, що відбудуться на другий місяць.

Теперішний мейор Фрай буде старатися про поновний вибір. Він є мейором третій рік. На алдерманів будуть кандидувати з міщанської групи: алдермен і посол Гю Мекдоналд, Джан Сайді, А. Біссет, Сидні Бовкот, алд. А. В. Петерсон, алд. Сидні Парсонс і алд. І. Г. Оґилві.

УКРАЇНЦІ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ У ВЕЛИКІЙ БІЛЬШОСТИ ГРЕКО-КАТОЛИКИ

На основі Державного перепису віроісповідань (Департмент торговлі-статистичне бюро, 1929 р., том II., стр. 507 — 515)., і Ювилейного альманаху, виданого з приводу 50-ліття Української Греко-Католицької Церкви в Злучених Державах (Філяделфія 1935), й інших джерел, віроісповідний стан американських Українців представляються слідуючо: Українців греко-католиків є 230,000; Українців в російській православній Церкві 110,000; Українська православна автокефальна церква має 16,000, українська православна церква 16,000 вірних, незалежні церкви грецького обряду 1,500; пресвитеріяни, баптисти, адвентисти й інші протестантські секти 15,000. Разом 389,500. З того бачимо, що велика більшість Українців у Злучених Державах є Українцями (греко) католиками.

Помер Том Микс

У Флоренс, Аризоні, помер у часі нещасливого автомобілевого випадку славний колись фільмовий артист, "кавбой" Том Микс. У тихих фільмах він був популярним і улюбленим артистом, відіграючи разом зі своїм вишколеним конем Тонієм майже все ролі американських кавбоїв. Микс був уже старшим чоловіком, учасником трьох воєн, у яких нераз відзначався відвагою. Кавбоєм він був у дійснім житті. Їздив знаменито конем та вмів на нім виробляти ріжні штуки. Коли впровадили говорячі фільми, він зійшов з екрану.

ДРІБНІ ВІСТИ

Німці випустили на волю й відіслали на неокуповану територію Франції 140,000 французьких полонених жовнірів. Подають, що в Німеччині є 1,400,000 французьких полонених і всі будуть відпущені до Франції партіями по 10 процент.

У Франції населення вірить у побіду Британії а серед молоді слідно войовничий дух проти Німеччини.

Польський музика, Іґнац Падеревський, б. премієр Польщі і президент польського парляменту у Франції перед німецькою інвазією, пустився в дорогу до Злучених Держав і застряг в Еспанії. Еспанський уряд мабуть на домагання Німців, не хоче його випустити. Американські Поляки роблять заходи через уряд Злучених Держав, щоб його видобути з Еспанії.

Повінь в Еспанії. Внаслідок зливних дощів у східних Піренеях ріки виступили з берегів і залили великі простори в Катальонії. В Торело вода знищила 200 домів на протязі 200 мінут. Жертви в людях виносять понад 200 осіб.

Новим міністром заграничних справ в Еспанії став Ферано Сунер, шурин ґенерала Франка і прихильник Німеччини й Італії. Та це ще не означає, що ґенерал Франко запряг себе до німецько-італійського воза. Сунер є лідером еспанських фашистів, що простягають руку по Ґібралтар, французькі території в північній Африці і баскійську територію в полудньово-західній Франції.

Совєтська преса хвалить британську повітряну силу і признає їй перевагу в нападах на німецьку територію. Лондон — пише вона — поважно ушкоджений, але місто продовжує індустріяльну працю й урядові чинности.

Від початку війни Британці зістрілили 25 італійських літаків над Мальтою, британською твердинею на Середземнім Морі.

Перший сніг упав на півночі коло Кеґ Ривер, 115 миль на північ від Піс Риверу.

Японія і Совєти.— Усе промовляє за те, що в скорому часі прийде до підписання договору про ненапад між Японією й Совєтами.

Арештують комуністів. — Французький уряд продовжує арешти серед комуністів не тільки в самій Франції, але в африканських кольоніях, зокрема в Альжирі.

Першу мапу нарисовано коло 570 року перед Христом, а перші морські мапи зробив брат Колюмба в 1498 році.

Першу дистильовану горівку (бренді) зроблено коло року 1919 у Франції і вживали її то ді як медицини.

Скасування чеської самостійности

Розпорядженнями про скасування митних кордонів між Німеччиною та протекторатом Чехії, а також позбавленням права вживати чеську корону для міжнародніх виплат, знищено цілком окремішність і гармонійність чеського господарства.

При нагоді проголошення цих законів президент Е. Гаха заявив, що в близькому майбутньому Чехія цілком приєднається до Німеччини. "Доба", мовляв, "малих народів минула. Вони стали під охорону великих. І мусять разом з ними творити одну цілість, яка несе користи й малим народам. В майбутньому будемо говорити про Австрію, як про свою землю; про Шумаву, як про свої гори; німецькі пристані будуть і нашими пристанями, а вигодами всіх земель, які за воювала Німеччина, будемо користуватися й ми."

КОРОЛЬ ГАКОН ЗАХИЩАЄ САМОСТІЙНІСТЬ НОРВЕГІЇ

Норвезький король Гакон по радіо з Лондону заявив, що теперішня влада Квізлінґа в Норвегії настановилена не народом, а чужим німецьким насильством. Нарід вважає своєю владою короля та його міністрів, що продовжують боротьбу за свободу її незалежність Норвегії.

Цікаві речі

Всі ліси Туреччини є власністю держави.

Уругвай є найменшою республикою в Південний Америці.

Населення Швайцарії має 4,000,000 душ.

Три четвертини Альжиру, великої французької кольонії в північній Африці, це пустиня.

В Арабії всі будинки є без прикрас і декорацій, крім дверей.

Гора Олімп у Греції, мітольогічний осідок старогрецьких богів, буде проголошена національним парком.

Росія хоче побудувати 800 миль каналу між Ленінградом і Волгою. До робіт вивезуть ще більше нашого населення з українських земель.

Південний бігун є холоднійший від північного бігуна, але найзимніше на земській кулі є в Верхоянську на Сибірі, де занотовано 90 степенів нижче зера.

На острові Балі мужчини є власниками качок і корів, а кури і свині належать до жінок. Коли варять обід з качок або молочних виробів чи коровячого мяса, то при кухні пораються мужчини, а свинину й курятину або яйця варять жінки. Багато є дивних звичаїв у світі.

Температура зірок дуже ріжнородна. Температура на поверхні сонця виносить 10,000 степенів, у середині 72,000 степенів.

ГУМОР

— Моя донечка має дуже добре серце. Не може дивитися як я тяжко працюю.
— То певно помагає вам у праці?
— О ні. Як тільки зачну працювати, зараз утікає з хати.

WE WILL NOT BE UNDERSOLD

ЯК ХОЧЕТЕ
ЗАЩАДИТИ
ГРОШІ НА ВСІХ ВАШИХ ЗИМОВИХ ПОТРЕБАХ
ДЛЯ СЕБЕ Й КОЖНОГО ЧЛЕНА СВОЄЇ РОДИНИ

то поробіть всі свої закупна цього року підчас **ВЕЛИКОЇ ПРОДАЖІ** по дешевій ціні в **СТОРІ АРМІ І НЕЙВІ.**

Ґарантуємо, що кожну річ яку продаємо є **найліпшої якости в Канаді.**

Навідайтесь до **СТОРУ АРМІ і НЕЙВІ** кожного разу, як приїзджаєте до Едмонтону. Ми все радо вас витаємо.

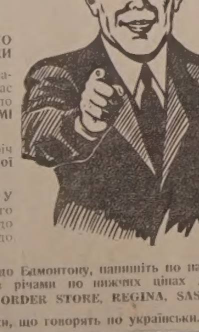

Як не можете прибути до Едмонтону, напишіть по наш безплатний Катальоґ з річами по нижчих цінах до ARMY & NAVY MAIL ORDER STORE, REGINA, SASK.

В нас працюють клерки, що говорять по українськи.

WE ALWAYS SELL FOR LESS
Army & Navy
DEPT. STORE — EDMONTON, ALTA.

ПРОДАЖА Й ОБСЛУХА
Телефон 26421
WADE & RICHARDS
10166-102nd Street, Edmonton.
Радія — Машини до Прання, Рефріджерейтори Вестінггавза

ДЛЯ РІДНИХ ШКІЛ
Маємо ПЕРШУ ЧИТАНКУ М. Матійчука, ціна 45 центів. Замовлення з грішми посилайте на адр.:
UKRAINSKA TORHOWLA
806 Main St. Winnipeg, Man.

— Не боїшся, що на вулиці стріне тебе якийсь вірител?
— Ні, де ж це можливе? Я їзджу автом, а вони ходять пішки.

* *

— Гляньте на ту дівчину, вбрану як мужчина. Я назвав би це, що це глупе!
— Ви бачайте, пане, це мій син.
— О... дуже перепрошаю, я не знав, що ви його батько.
— Ні, ні, мій пане! Я його мама.

* *

Послідна рата.

— Прошу, це є остання рата за дитячий візок, який я у вас купив.
— А як почувається ваша дитина?
— Дякую, завтра виходить замуж.

* *

Хорий, нервово: Чи ця операція буде дуже небезпечна?
Лікар: Будьте спокійні! За 40 долярів ви не можете мати безпечнішої операції.

* *

Як відомо, про габсбурґського цісаря Йосифа II оповідають що він любив перебиратись та ходити поміж людей. Так раз трапилось, що він був перебраний і йшов пішки до Відня. Надїхав один селянин і цісар питає його, чи може його взяти на віз. Селянин ввічливо прийняв чужинця на віз і в часі розмовляли оба то про те, то про це. Вкінці, вже далеко від міста, питає цісар селянина чого він їде до міста. "Та хочу побачити цісаря," каже селянин. "Ти ви ще ніколи не бачили цісаря?" — "Та ні!" "А як же ви пізнаєте його?" Селянин почухався в голову: "Та то правда!" "Послухайте, я вам пораджу. Як ми відемо до міста, то добре дивіться довкола. Люди як побачуть цісаря, будуть ставати, а мужчини будуть здіймати капелюхи. Той, що лишить капелюх на голові, буде цісар." За хвилю віхали до міста і в одному менті прохожі пізнали цісаря на возі й усі з почестю стають; мужчини скидають капелюхи. Здивований селянин оглядається довкола. Дивиться то на себе то на свого пасажира й нарешті йому вихватилось: "То хто є цісар — ви чи я?"

* *

В адвоката.

— Не журіться, пане процесович. Ми ще можемо виграти. Я ще не вичерпав усіх засобів.
— Але я вже не маю грошей.
— А, як так, то ми програли.

* *

Невинна.

Батько заборонив був дітям їсти яблука з молодих щеп. Але раз побачив під щепами кілька качанів з яблук і спитався маленької Олесі:
— То ти зривала ці яблука?
— Ні.
— А звідки ці качани?
— Я не знаю. Я свої зїла з качанами.

Пошукую Спільника
або спільниці для стору в добрім положенні. Заінтересованих прошу зголошуватись на адресу:
UKRAINIAN NEWS
10012-109 Street Edmonton, Alta.

ШКЛО — ВІКНА — ДВЕРІ
ВИСИЛАЄМО КАТАЛЬОГИ ДАРОМ.
Двері 1⅜" (2—5 пенельові двері) 2-6 x 6-6; 2-8 x 6-8, $3.00. 1⅜" вікна з двох частин з прозорим шклом 20x20 по $1.50; 20x24 по $1.75; 24x24 по $2.00; Зимові вікна та сама ціна. Шкло до гари $2.00; Виндшілд $3.00; Шкло до вікон, квадратовий фут. 12c. 33% опусту при закупні всього запасу.
SASKATOON GLASS CO.
430-20th Street West, Saskatoon, Sask.

ШЛІТЬ СВОЇ МАГНІТИ ДО НАС ДЛЯ НАПРАВИ
Робота й нацарджування $3.50 на всякі виробн магнітів 2-, 4- і 6-циліндрових інджаін — магніти виробів Genuine Bosch, Eismann, Fairbanks Morse і Wico . . . направляючи їх солідними частинами.
ВСЯ РОБОТА ҐАРАНТОВАНА — Продаємо і направляємо частини Autolite і Delco Remy до дженераторів і стартерів.
AUTO ELECTRIC & MAGNETO SERVICE
Phone 25666 10011 - 102nd Avenue Edmonton, Alta.
(через вулицю на захід від Шеверлей гаражу)

АДВОКАТИ

J. E. BASARAB, LL.B.
АДВОКАТ І НОТАР
полагоджує справи канадійські і старокраєві.
41 Gariepy Block, Edmonton, Alta.
Телефон 21642

Адвокат і Нотар
ЮРІЙ ШКВАРОК
веде свою канцелярію в
Mundare, Alta.
Полагоджує всі справи канадійські і старокраєві.

Петро Ґрещук, B.A., LL.B.
Адвокат і Нотар
веде канцелярію спільно з
TIGHE & WILSON
перепроваджує справи цивільні й кримінальні у всіх судах
716 McLeod Bldg. Edmonton
Телефон 28196

Harvie & Yanda
Адвокати й Нотарі
202 Bank of Toronto, Edmonton
Можете писати до нас по українськи

Николай Бартман, B.A. LL.B.
Адвокат
веде справи цивільні й кримінальні у всіх судах Брит. Колумбії.
501 Holden Bldg., Vancouver, B.C.

ДЛЯ ВАШИХ УСЛУГ
Знатоки в перевожуванню річей. Криті й Тягарові Вози.
Alberta Motor Express and Transfer
10332 - 104 St., Edmonton, Alta.
Тел. 26522 .. Тел. уночі 72569

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ

21. жовтня, 1940.

ПШЕНИЦЯ —

Но. 1 Гард	48
Но. 1. Нортерн	48
Но. 2 Нортерн	46
Но. 3 Нортерн	44
Но. 4. Нортерн	37
Но. 5 Нортерн	32
Но. 6 Нортерн	28
Фід	24
Овес —	
Но. 2 С. В.	17
Но. 3 С. В.	14
Ячмінь —	
Но. 1 С. В.	21
Но. 2 С. В.	21
Но. 3 С. В.	20
Жито —	
Но. 2 С. В.	25
Но. 3 С. В.	21

ЦІНИ ХУДОБИ

Бички —	
Добрі до вибраних	650—700
Середні	550—625
Звичайні	450—550
Ялівки —	
Добрі до вибраних	600—650
Звичайні до середніх	525—575
Корови —	
Добрі	375—425
Звичайні до середніх	300—350
Бугаї	325—450
Годівник —	
Добрі до вибраних	500—600
Інші вдолину від	500
Телята —	
Добрі	750—850
Інші вдолину від	700
Свині —	
Бейкони	800
Яйця —	
Гуртівники платять за посилки з фармів.	
Великі А	26
Середні А	24
А Пуллетс	16—17
Ґрейд В	16—17
Ґрейд С	8—9
Сметана (з доставою) —	
Спеціяльний ґрейд	20
Но. 1	18
Но. 2	14
Без ґрейду	9

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ВІННІПЕҐУ

21. жовтня, 1940.

Пшениця —	
Но. 1 Нортерн	70
Но. 2 Нортерн	68
Но. 3 Нортерн	66
Но. 4 Нортерн	62
Но. 5 Нортерн	58
Но. 6 Нортерн	55
Фід	51
Ячмінь —	
Но. 1. С. В., 6-гранний	59
Но. 1. С. В., 2-гранний	46
Овес —	
Но. 2. С. В.	32
Но. 3. С. В.	30
Жито —	
Но. 2 С. В.	43
Но. 3 С. В.	38
Лен —	
Но. 1. С. В.	123
Но. 2. С. В.	118
Но. 3. С. В.	109

ЛІКАРІ, ДЕНТИСТИ

Д-Р ІВАН ОРОБКО
Д-Р Е. В. ЗВАРИЧ
Лікарі й Оператори
207 MOSER RYDER BUILDING
EDMONTON, ALTA.

Тел. офісу 24681. Тел. дому 27862
Д-Р М. М. СЕРЕДА
Лікар і Оператор
533 Tegler Bldg. Edmonton, Alta.

Д-Р ЙОСИФ БУЛАНЖИ
Лікар, Оператор і Акушер
BOULANGER Bldg., EDMONTON
Телефон 22009

ДОКТОР Й. МЕҐАС
Лікар, Оператор, Акушер
10164A-101st Srteet, EDMONTON
Suite 201 Kitchen Blk. Phone 24645

Тел. офісу 21221. Тел. дому 31222
ДР. ІВАН МІСЬКІВ
Лікар і Оператор
232 Tegler Bldg. Edmonton, Alta.

Д-Р І. ВЕРХОМИН
ЛІКАР І ХІРУРГ
Пересвітлення промінними Рентгена (X-RAY), ультра-фіолетне світло і коротко-лучева машина до огрівання.
DR. J. VERCHOMIN
541 Tegler Bldg., Edmonton, Alta.
Тел. офісу 24543 . Рез. 25884

Тел. офісу 22216.
Д-Р ВАСИЛЬ ОРОБКО
Дентист—Dentist
239 Tegler Bldg. Edmonton, Alta.

Д-Р ЮРІЙ ДРАҐАН
D.M., C.M., L.M.C.C.
Лікар, Акушер і Оператор
Член Домініяльної Ради Лікарів
з практикою по шпиталях у Рочестері, Филаделфії, Бостоні, Ню Йорку та Балтимор.
611 Canada Bldg., Saskatoon, Sask.
(коло сіенарської стації)

Тел. офісу 22411. Тел. дому 82350
DR. B. N. SHLAIN
Дентист — Dentist
428 Tegler Building
EDMONTON, ALTA.

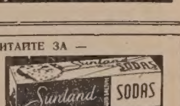

ПИТАЙТЕ ЗА —
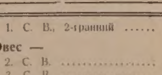

Виробляємо в Едмонтоні.

ГУМОР

Один учитель, що вже кілька разів укарав одного хлопчину тому, що говорив підчас науки, вкінці вжив скрайнього способу й порішив повідомити батька про це. На шкільному звіті хлопця, у рубриці: Окремі замітки, дописав він: Петро дуже багато говорить.

В означеному часі звіт прийшов назад; до свого підпису батько додав: Вам треба би почути його маму!